

TARİHİN PEŞİNDE

ULUSLARARASI
TARİH ve SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ

THE PURSUIT OF HISTORY

INTERNATIONAL PERIODICAL FOR HISTORY
AND SOCIAL RESEARCH

ISSN: 1308-5468
ISSN: 1308-545X

YIL:7 SAYI:13
NİSAN 2016

YEAR:7 ISSUE:13
APRIL 2016

13

YIL: 7 • SAYI: 13
NİSAN 2015

YEAR: 7 • ISSUE: 13
APRIL 2015

TARİHİN PEŞİNDE

-ULUSLARARASI TARİH ve SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ-

THE PURSUIT OF HISTORY

-INTERNATIONAL PERIODICAL FOR HISTORY AND SOCIAL RESEARCH-

(e-dergi)

ISSN: 1308-5468

(basılı)

ISSN: 1308-545X

www.tarihinpesinde.com

www.thepursuitofhistory.com

TARİHİN PEŞİNDE Uluslararası Tarih ve Sosyal Araştırmalar Dergisi; EBSCO adlı uluslararası indeks ve veri tabanınca taranmaktadır.
THE PURSUIT OF HISTORY -An International Periodical for History and Social Research indexed in EBSCO.

Editör

Doç. Dr. Necmi UYANIK

Yönetim Kurulu

Yrd. Doç. Dr. Abdurrahman SAVAŞ, Doç. Dr. Ahmet CUMA, Prof. Dr. Ahmet Kazım ÜRÜN, Prof. Dr. Âlim GÜR, Prof. Dr. Bahaeddin YEDİYILDIZ, Doç. Dr. Caner ARABACI, Yrd. Doç. Dr. Çağatay BENHÜR, Doç. Dr. Ertekin Mustafa DOKSANALTI, Prof. Dr. Hasan BAHAR, Doç. Dr. Hüseyin MUŞMAL, Prof. Dr. Mustafa DEMİRCİ, Prof. Dr. Mustafa GENCER, Doç. Dr. Mustafa TOKER, Doç. Dr. Necmi UYANIK, Doç. Dr. Nejdet GÖK, Prof. Dr. Özdemir KOÇAK, Doç. Dr. Sinan GÖNEN, Doç. Dr. Ufuk Deniz AŞÇI

Editör Yardımcıları

Dr. Cemal ÇETİN, Ezgi KOÇAK, Fatih ÇOLAK, Harun YILDIZ, Hatice AKSOY, Yrd. Doç. Dr. Mehmet Fatih BERK, Yrd. Doç. Dr. Muhammed SARI, Yrd. Doç. Dr. Mustafa ARSLAN, Dr. Mustafa ÇETİNASLAN, Mustafa ZENGİNBAŞ, Rıza ÖZBÖLÜK, Dr. Salih KIŞ, Serdar KARA, Tuba İSHAKOĞLU, Dr. Yunus İNCE, Yrd. Doç. Dr. Zehra ODABAŞI

Yayın Kurulu

Prof. Dr. Abdullah KAYGI, Prof. Dr. Abdüsselam ULUÇAM, Doç. Dr. Ahmet Şamil GÜRER, Prof. Dr. Ahmet Yaşar OCAK, Yrd. Doç. Dr. Ahmed Sami ELAYDY, Prof. Dr. Alaaddin AKÖZ, Yrd. Doç. Dr. Ali BAYKAN, Prof. Dr. Ali BİRİNCİ, Prof. Dr. Ali BORAN, Prof. Dr. Ali İbrahim SAVAŞ, Prof. Dr. Anvarbek MOKEEV, Prof. Dr. Azmi ÖZCAN, Prof. Dr. Azmi SÜSLÜ, Prof. Dr. Bahaeddin YEDİYILDIZ, Prof. Dr. Benjamin FORTNA, Prof. Dr. Birol AKGÜN, Doç. Dr. Caner ARABACI, Prof. Dr. Claus SCHÖNIG, Yrd. Doç. Dr. Çağatay BENHÜR, Prof. Dr. Eun-Kyung OH, Dr. Fatima HOCİN, Prof. Dr. Gökhan ÇETİNSAYA, Prof. Dr. Haluk Hadi SÜMER, Prof. Dr. Hasan BAHAR, Prof. Dr. Hüseyin BAĞCI, Doç. Dr. Hüseyin MUŞMAL, Doç. Dr. İbrahim Halil SUGÖZÜ, Prof. Dr. İlber ORTAYLI, Doç. Dr. Kemal ÖZCAN, Prof. Dr. Kurtuluş DİNÇER, Prof. Dr. M. Akif ERDOĞRU, Yrd. Doç. Dr. Mehmet Fatih BERK, Prof. Dr. Mehmet İPÇİOĞLU, Prof. Dr. Mehmet KIRBIYIK, Prof. Dr. Mehmet ÖZDEN, Prof. Dr. Metin

AYIŞIĞI, Prof. Dr. Mesut ÇAPA, Prof. Dr. Mustafa DEMİRCİ, Prof. Dr. Mustafa YILMAZ, Doç. Dr. Necmi UYANIK, Prof. Dr. zdemir KOÇAK, Prof. Dr. Rainer CZİCHON, Doç. Dr. Sabri Tefvik HAMMAM, Prof. Dr. Salim CÖHE, Prof. Dr. S. Esin DAYI, Prof. Dr. S. Waleck DALPOUR, Yrd. Doç. Dr. Sefer SOLMAZ, Prof. Dr. Süleyman BEYOĞLU, Prof. Dr. Thomas Drew-BEAR, Prof. Dr. Temuçin Faik ERTAN, Dr. Ufuk AYHAN, Doç. Dr. Ufuk Deniz AŐĐI, Doç. Dr. Yusuf SARINAY, Doç. Dr. Zekeriya MIZIRAK, Yrd. Doç. Dr. Zekeriya ŐİŐŐİR

TARİHİN PEŞİNDE

-ULUSLARARASI TARİH ve SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ-

THE PURSUIT OF HISTORY

-INTERNATIONAL PERIODICAL FOR HISTORY AND SOCIAL RESEARCH-

Baskı Öncesi:
MiryaTÜ@K

Baskı:

**SELÇUK
ÜNİVERSİTESİ**
MATBAASI
Selçuklu / Konya

İletişim:

Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
Tarih Bölümü Kampüs/Konya

☎ 0.332.2231423 / 0.542.3566471
<http://www.tarihinpesinde.com>
www.thepursuitofhistory.com

tarihinpesinde@hotmail.com,
dergi@tarihinpesinde.com,
thepursuitofhistory@hotmail.com

Hakem ve Danışma Kurulu

Prof. Dr. Abdullah KAYGI (Hacettepe Üniversitesi), Prof. Dr. Abdullah ÖZTÜRK (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Abdullah SAYDAM (Erciyes Üniversitesi), Prof. Dr. Abdullah TOPÇUOĞLU (Selçuk Üniversitesi), Doç. Dr. Abdurrahman ÖZKAN (Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Abdurrahman SAVAŞ (İstanbul Üniversitesi), Prof. Dr. Abdülkadir YUVALI (Erciyes Üniversitesi), Prof. Dr. Abdüsselam ULUÇAM (Batman Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Adil Adnan ÖZTÜRK (Adnan Menderes Üniversitesi), Prof. Dr. Adil DAĞISTAN (Akdeniz Üniversitesi), Prof. Dr. Adnan SOFUOĞLU (Hacettepe Üniversitesi), Prof. Dr. Adnan ŞİŞMAN (Uşak Üniversitesi), Doç. Dr. Ahmet ALTINTAŞ (Afyon Kocatepe Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Ahmet ATALAY (Artvin Çoruh Üniversitesi), Doç. Dr. Ahmet CUMA (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Ahmet ÇAYCI (Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi), Doç. Dr. Ahmet DALKIRAN (Selçuk Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Ahmet DÖNMEZ (Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Ahmet GÖGERCİN (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Ahmet KANKAL (Dicle Üniversitesi), Prof. Dr. Ahmet Kazım ÜRÜN (Selçuk Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Ahmed Sami ELAYDY (Ain Şams Üniversitesi/Mısır), Doç. Dr. Ahmet Şamil GÜRER (Ankara Üniversitesi), Doç. Dr. Ahmet ŞİMŞEK (Sakarya Üniversitesi), Prof. Dr. Ahmet TABAKOĞLU (Marmara Üniversitesi), Prof. Dr. Ahmet YAMAN (Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi), Prof. Dr. A. Adil TIRPAN (Emekli Öğretim Üyesi/Konya), Prof. Dr. A. Bican ERCİLASUN (Gazi Üniversitesi), Prof. Dr. A. Halûk YÜKSEL (Anadolu Üniversitesi), Prof. Dr. A. Kâzım ÜRÜN (Selçuk Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. A. Kürşat GÖKKAYA (Gazi Üniversitesi), Prof. Dr. A. Yaşar OCAK (Hacettepe Üniversitesi), Prof. Dr. Alaaddin AKÖZ (Selçuk Üniversitesi), Doç. Dr. Alexander A. SOTNİCENKO (St. Petersburg Devlet Üniversitesi/Rusya), Prof. Dr. Ali AHMETBEYOĞLU (İstanbul Üniversitesi), Prof. Dr. Ali AKYILDIZ (Marmara Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Ali BAYKAN (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Ali BİRİNCİ (Türk Tarih Kurumu Başkanı), Prof. Dr. Ali BORAN (Selçuk Üniversitesi), Doç. Dr. Ali BÜYÜKARSLAN (Marmara Üniversitesi), Doç. Dr. Ali TEMİZEL (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Alikram ABDULLAYEV (Devlet İdarecilik Akademisi/Azerbaycan), Prof. Dr. A. İbrahim SAVAŞ (Çankırı Karatekin Üniversitesi), Prof. Dr. A. Murat SÜNBUİL (Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi), Prof. Dr. Âlim GÜR (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Anvarbek MOKEEV (Manas Üniversitesi/Kırgızistan), Doç. Dr. Arif BİLGİN (Sakarya Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Athina A. SPİTANOU (Makedonya Üniversitesi /Makedonya), Prof. Dr. Ayfer ÖZÇELİK (Pamukkale Üniversitesi), Prof. Dr. Aygün ATTAR (Giresun Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Ayşegül KOYUNCU OKCA (Pamukkale Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Aziz MERHAN (Yıldız Teknik Üniversitesi), Prof. Dr. Azmi ÖZCAN (Bilecik Üniversitesi), Prof. Dr. Azmi SÜSLÜ (Ankara Üniversitesi), Prof. Dr. Bahaeddin YEDİYILDIZ (Hacettepe Üniversitesi), Doç. Dr. Barış SARIKÖSE (Karabük Üniversitesi), Doç. Dr. Bayram AKÇA (Muğla Üniversitesi), Prof. Dr. Bayram ÜREKLİ (Selçuk

Üniversitesi), Prof. Dr. Behçet Kemal YEŞİLBURSA (Abant İzzet Baysal Üniversitesi), Prof. Dr. Benjamin FORTNA (Londra Üniversitesi/İngiltere), Prof. Dr. Birol AKGÜN (Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi), Doç. Dr. Birol GÜLNAR (Selçuk Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Bülent ATALAY (Trakya Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Bülent BAKAR (Marmara Üniversitesi), Prof. Dr. Bülent ÇUKUROVA (Çukurova Üniversitesi), Doç. Dr. Caner ARABACI (Selçuk Üniversitesi), Doç. Dr. Cemal GÜVEN (Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi), Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK (Marmara Üniversitesi), Prof. Dr. Cezmi ERASLAN (İstanbul Üniversitesi), Doç. Dr. Charles WILKINS (Wake Forest Üniversitesi/ABD), Prof. Dr. Claus SCHÖNIG (Freie Üniversitesi Berlin/Almanya), Yrd. Doç. Dr. Çağatay BENHÜR (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. David KUSHNER (Haifa Üniversitesi/İsrail), Prof. Dr. Deniz ŞAHİN (Hacettepe Üniversitesi), Doç. Dr. Dimitris MAVROSKOUFİS (Aristotle Üniversitesi/Yunanistan), Doç. Dr. Doğan YÖRÜK (Selçuk Üniversitesi), Doç. Dr. Durmuş BULGUR (İstanbul Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Dursun GÖK (Selçuk Üniversitesi), Doç. Dr. Elçin EHMEDOV (Devlet İdarecilik Akademisi/Azerbaycan), Yrd. Doç. Dr. Elnur Ağayev (Lefke Avrupa Üniversitesi/Kıbrıs), Doç. Dr. Elman NESİROV (Devlet İdarecilik Akademisi/Azerbaycan), Prof. Dr. Emine YENİTERZİ (İstanbul Medeniyet Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Ercan YILMAZ (Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi), Doç. Dr. Erdal AÇIKSES (Fırat Üniversitesi), Prof. Dr. Erdal AYDOĞAN (Atatürk Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Erdiç YAZICI (Gazi Üniversitesi), Doç. Dr. Erkan GÖKSU (Gaziosmanpaşa Üniversitesi), Doç. Dr. Ertekin M. DOKSANALTI (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Esra BURCU (Hacettepe Üniversitesi), Prof. Dr. Eun-Kyung OH (Dongduk Women's Üniversitesi/Güney Kore), Prof. Dr. Evangelia BALTA (Milli Helenik Araştırma Vakfı/Yunanistan), Prof. Dr. Fahrettin TIZLAK (Süleyman Demirel Üniversitesi), Prof. Dr. Fahri UNAN (Hacettepe Üniversitesi), Doç. Dr. Fahri YETİM (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi), Dr. Fatima HOCİN (Aya Kiril ve Metody Üniversitesi/Makedonya), Prof. Dr. Ferda AYSAN (Dokuz Eylül Üniversitesi), Doç. Dr. Ferudun ATA (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Fethi GEDİKLİ (İstanbul Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Fikret HACIZADE (Selçuk Üniversitesi), Doç. Dr. Fuat BOYACIOĞLU (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Géza Dávid (ELTE Török Tanszék Budapest Múzeum/Macaristan), Prof. Dr. Gökhan ÇETİNSAYA (İstanbul Şehir Üniversitesi), Doç. Dr. Gümeç KARAMUK (Hacettepe Üniversitesi), Prof. Dr. Güngör KARAUĞUZ (Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Hakan KUYUMCU (Selçuk Üniversitesi), Doç. Dr. Hakan UZUN (Ankara Üniversitesi), Prof. Dr. Hale ŞIVGIN (Gazi Üniversitesi), Prof. Dr. Halil İNALCIK (Bilkent Üniversitesi), Prof. Dr. H. Hadi SÜMER (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Hasan BAHAR (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Haşim KARPUZ (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Hayati AKTAŞ (Karadeniz Teknik Üniversitesi), Prof. Dr. Hüseyin BAĞCI (Ortadoğu Teknik Üniversitesi), Doç. Dr. Hüseyin ÇINAR (Kırıkkale Üniversitesi), Prof. Dr. Hüseyin GÜMÜŞ (Marmara Üniversitesi), Doç. Dr. Hüseyin KANDEMİR (Selçuk Üniversitesi), Doç. Dr. Hüseyin MUŞMAL (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. İbrahim İLKHAN

(Selçuk Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. İbrahim KUNT (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. İbrahim SOLAK (Selçuk Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. İbrahim Hakkı KAYNAK (Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi), Doç. Dr. İbrahim Halil SUGÖZÜ (Şırnak Üniversitesi), Doç. Dr. İbrahim ŞİRİN (Kocaeli Üniversitesi), Prof. Dr. İhsan GÜNEŞ (Anadolu Üniversitesi), Prof. Dr. İlber ORTAYLI (Emekli Öğretim Üyesi/İstanbul), Prof. Dr. İlhan ŞAHİN (Manas Üniversitesi/Kırgızistan), Prof. Dr. İzzet ÖZTOPRAK (Ankara Üniversitesi), Prof. Dr. İzzet SAK (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Jon T. OPLİNGER (Maine Üniversitesi/ABD), Prof. Dr. Judith SPENCER (Alberta Üniversitesi/Kanada), Doç. Dr. Kamil ÇOLAK (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi), Prof. Dr. Kemal ÇİÇEK (Karadeniz Teknik Üniversitesi), Doç. Dr. Kemal ÖZCAN (Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi), Doç. Dr. Kezban ACAR (Celal Bayar Üniversitesi), Prof. Dr. Kubilay AKTULUM (Süleyman Demirel Üniversitesi), Prof. Dr. Kurtuluş DİNÇER (Hacettepe Üniversitesi), Prof. Dr. Levent ZOROĞLU (Batman Üniversitesi), Prof. Dr. Mahmut ATAY (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Mehmet AÇA (Balıkesir Üniversitesi), Prof. Dr. Mehmet AKGÜL (Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Mehmet Fatih BERK (Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi), Prof. Dr. Mehmet İPÇİOĞLU (Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi), Prof. Dr. Mehmet KIRBIYIK (Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Mehmet KURT (Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi), Doç. Dr. Mehmet MERCAN (Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi), Prof. Dr. Mehmet ÖZ (Hacettepe Üniversitesi), Prof. Dr. Mehmet ÖZDEN (Hacettepe Üniversitesi), Prof. Dr. Mehmet SEYİTDANLIOĞLU (Hacettepe Üniversitesi), Prof. Dr. Mehmet ŞAHİNGÖZ (Gazi Üniversitesi), Doç. Dr. Mehmet TEKOCAK (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Mehmet TEMEL (Muğla Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Mehmet YILMAZ (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. M. Akif ÇUKURÇAYIR (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. M. Akif ERDOĞRU (Ege Üniversitesi), Doç. Dr. M. Ali HACIGÖKMEN (Selçuk Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Mehmet Fatih BERK (Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi), Doç. Dr. M. Hakkı AKIN (Marmara Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. M. Hulusi LEKESİZ (Hacettepe Üniversitesi), Doç. Dr. M. Murat ÖNTUĞ (Uşak Üniversitesi), Doç. Dr. M. Serhat YILMAZ (Kastamonu Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. M. Ziya KÖSE (Nevşehir Üniversitesi), Doç. Dr. Meral BAYRAK (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi), Prof. Dr. Mesut ÇAPA (Ankara Üniversitesi), Doç. Dr. Metin AKSOY (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Metin AYIŞIĞI (Yüzüncü Yıl Üniversitesi), Prof. Dr. M. Metin HÜLAGÜ (Erciyes Üniversitesi), Prof. Dr. Mevlüt ÇELEBİ (Ege Üniversitesi), Prof. Dr. Michel BALİVET (Province Üniversitesi/Fransa), Prof. Dr. Mikail BAYRAM (Emekli Öğretim Üyesi/Konya), Yrd. Doç. Dr. Muhammed SARI (Aksaray Üniversitesi), Prof. Dr. Musa ÇADIRCI (Ankara Üniversitesi), Prof. Dr. Mushtaq Ahmad KAW (Keşmir Üniversitesi/Hindistan), Yrd. Doç. Dr. Mustafa ARIKAN (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Mustafa AVCI (Selçuk Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Mustafa BIYIKLI (Dumlupınar Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Mustafa ÇIPAN (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Mustafa ÇOLAK (Gaziosmanpaşa Üniversitesi), Prof. Dr. Mustafa DEMİRCİ (Selçuk

Üniversitesi), Prof. Dr. Mustafa GENCER (Abant İzzet Baysal Üniversitesi), Prof. Dr. Mustafa OFLAZ (Yüzüncü Yıl Üniversitesi), Prof. Dr. Mustafa ÖZCAN (Selçuk Üniversitesi), Doç. Dr. Mustafa TOKER (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Mustafa TURAN (Gazi Üniversitesi), Prof. Dr. Mustafa YILMAZ (Hacettepe Üniversitesi), Doç. Dr. Mutluhan TAŞ (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Münir ATALAR (Gaziosmanpaşa Üniversitesi), Prof. Dr. Naci BOSTANCI (Gazi Üniversitesi), Doç. Dr. Naile HACIZADE (Selçuk Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Nazlı GÜNDÜZ (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Necdet HAYTA (Gazi Üniversitesi), Doç. Dr. Necmi UYANIK (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Nedim İPEK (Ondokuz Mayıs Üniversitesi), Doç. Dr. Nejdet GÖK (Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi), Prof. Dr. N. Güngör ERGAN (Hacettepe Üniversitesi), Prof. Dr. Nikos P. TERZİS (Aristotle Üniversitesi /Yunanistan), Prof. Dr. Nilgün ÇELEBİ (Ankara Üniversitesi), Doç. Dr. N. Sabiroviç NİYAZOV (St. Petersburg Devlet Üniversitesi/Rusya), Prof. Dr. Nuri KÖSTÜKLÜ (Selçuk Üniversitesi), Doç. Dr. Nuriye BİLİK (Selçuk Üniversitesi), Doç. Dr. Nuri ŞİMŞEKLER (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Nurullah ÇETİN (Ankara Üniversitesi), Prof. Dr. Oğuz AYTEPE (Ankara Üniversitesi), Prof. Dr. Orhan KILIÇ (Fırat Üniversitesi), Prof. Dr. Osman AKANDERE (Selçuk Üniversitesi), Doç. Dr. Osman KUNDURACI (Selçuk Üniversitesi), Doç. Dr. Ömer AKDAĞ (Necmettin Erbakan Üniversitesi), Prof. Dr. Ömer TURAN (Ortaoğu Teknik Üniversitesi), Prof. Dr. Özdemir KOÇAK (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Parviz ABOLGASSEMİ (Province Üniversitesi/Fransa), Prof. Dr. Raif PARLAKKAYA (Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi), Prof. Dr. Rainer CZİCHON (Freie Üniversitesi Berlin/Almanya), Prof. Dr. Ramazan ACUN (Hacettepe Üniversitesi), Prof. Dr. Ramazan YELKEN (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Recep DİKİCİ (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Remzi DURAN (Selçuk Üniversitesi), Doç. Dr. Reyhan SUNAY (Selçuk Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Ruhi ÖZCAN (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Rüçhan ARIK (Emekli Öğretim Üyesi/Ankara), Doç. Dr. Rüya KILIÇ (Hacettepe Üniversitesi), Doç. Dr. Sabri Tefvik HAMMAM (Sohac Üniversitesi/Mısır), Prof. Dr. S. Esin DAYI (Atatürk Üniversitesi), Prof. Dr. Saadetin GÖMEÇ (Ankara Üniversitesi), Prof. Dr. Sabri SÜRGEVİL (Ege Üniversitesi), Prof. Dr. Sadık SARISAMAN (Afyon Kocatepe Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. S. Süleyman KUCUR (Marmara Üniversitesi), Prof. Dr. S. Waleck DALPOUR (Maine Üniversitesi/ABD), Prof. Dr. Saim SAVAŞ (Uşak Üniversitesi), Prof. Dr. Salih AYNURAL (Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü), Prof. Dr. Salim CÖHÇE (İnönü Üniversitesi), Prof. Dr. Salim KOCA (Gazi Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Sefer SOLMAZ (Selçuk Üniversitesi), Doç. Dr. Selahattin AVŞAROĞLU (Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi), Prof. Dr. Selahittin ÖZÇELİK (Pamukkale Üniversitesi), Prof. Dr. Selami KILIÇ (Atatürk Üniversitesi), Prof. Dr. Serpil SÜRMEİLİ (Ondokuz Mayıs Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Seyit TAŞER (Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi), Doç. Dr. Seyit YÖRE (Selçuk Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Serdar SAĞLAM (Hacettepe Üniversitesi), Doç. Dr. Sinan GÖNEN (Selçuk Üniversitesi), Doç. Dr. Susran Erkan EROĞLU (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Süleyman BEYOĞLU (Marmara Üniversitesi), Prof. Dr. Şahin AKINCI (Selçuk

Üniversitesi), Prof. Dr. Şefika KURNAZ (Gazi Üniversitesi), Prof. Dr. Şerif AKTAŞ (Gazi Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Şerafettin Yıldız (Selçuk Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Taner ASLAN (Aksaray Üniversitesi), Prof. Dr. T. Niyazi KARACA (Bozok Üniversitesi), Prof. Dr. T. Faik ERTAN (Ankara Üniversitesi), Prof. Dr. Thomas Drew-BEAR (Lyon Üniversitesi /Fransa), Yrd. Doç. Dr. Tolga BOZKURT (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Tuncer BAYKARA (Emekli Öğretim Üyesi/ İzmir), Doç. Dr. U. Deniz AŞÇI (Selçuk Üniversitesi), Doç. Dr. Yasemin DOĞANER (Hacettepe Üniversitesi), Prof. Dr. Yasin AKTAY (Selçuk Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Yaşar ERDEMİR (Selçuk Üniversitesi), Doç. Dr. Yaşar ÖZÜÇETİN (Ahi Evran Üniversitesi), Doç. Dr. Yaşar SEMİZ (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Yavuz ATAR (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Yılmaz KOÇ (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Yunus KOÇ (Hacettepe Üniversitesi), Doç. Dr. Yusuf KILIÇ (Pamukkale Üniversitesi), Prof. Dr. Yusuf KÜÇÜKDAĞ (Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi), Doç. Dr. Yusuf ÖZ (Kırıkkale Üniversitesi), Doç. Dr. Yusuf SARINAY (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi), Doç. Dr. Yüksel KAŞTAN (Akdeniz Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Zehra ODABAŞI (Selçuk Üniversitesi), Doç. Dr. Zekeriya KARADAVUT (Akdeniz Üniversitesi), Doç. Dr. Zekeriya MIZIRAK (Necmettin Erbakan Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Zekeriya ŞİMŞİR (Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi), Doç. Dr. Zeki USLU (Selçuk Üniversitesi).

TARİHİN PEŞİNDE

Uluslararası Tarih ve Sosyal Araştırmalar Dergisi

Yılda iki sayı (Bahar ve Güz) olmak üzere
internet ortamında elektronik belge ve basılı olarak yayımlanan
uluslararası **hakemli** bir dergidir.

YAYIN İLKELERİ

1. *Tarihin Peşinde* -Uluslararası Tarih ve Sosyal Araştırmalar Dergisi- / *The Pursuit Of History* -International Periodical For History And Social Research-, uluslararası hakemli bir dergi olup, bahar ve güz olmak üzere yılda iki kez yayınlanır.
2. Dergide Türk tarihi ağırlıklı olmak üzere sosyal bilimler alanında yazılmış olan makaleler yayınlanır.
3. Dergiye gönderilen makalelerin özgün bir çalışma olması, daha önce yayınlanmamış olması gerekmektedir. Ulusal ve uluslararası sempozyumlarda sunulan tebliğler başka bir yerde yayınlanmamış olması ve makale içinde sunulduğu sempozyum vb. belirtilmek kaydıyla yayınlanabilir. Makale içeriklerinin her türlü yasal sorumluluğu yazarlarına aittir.
4. Makaleler için telif ücreti ödenmez. Yazarlar dergi lehine makalelerinin telif hakkından feragat ettiklerini kabul ederler.
5. Derginin yayın dili Türkçe olmakla birlikte uygun görüldüğü takdirde İngilizce, Almanca, Fransızca ve Rusça yazılara da yer verilecektir.
6. Makalelerin başında, 200 kelimeyi aşmayacak şekilde özet metin ve 5 kelimelik anahtar sözcükler bulunmalıdır. Türkçe makalelerde, Türkçe özet ve anahtar kelimelerin yanı sıra, yazarın kullandığı İngilizce, Fransızca, Almanca veya Rusça yabancı dillerinden birisine ait özet ve anahtar kelimeler yer almalıdır. Yukarıda belirtilen yabancı dillerden birisiyle yazılmış makalelerde ise, Türkçe özet ve anahtar kelimeler de bulunmalıdır.
7. Yazılarda yazar unvanı, adı soyadı, görev yaptığı kurum ve e-mail adresi bulunmamalı ve aşağıda belirtilen iletişim adresi üzerinden gönderilmelidir. Yine her türlü haberleşme aşağıda belirtilen iletişim adresinden yapılmalıdır.
8. Makaleler PC uyumlu *Microsoft Word* veya “.doc” uzantılı belge oluşturmaya elverişli kelime işlem programında yazılarak bir adet disket veya CD kaydı ve üç kopya kâğıt çıktısıyla birlikte verilecektir. Eski harfli metinler *Universal Word* ve benzeri programda yazılmış olmalıdır. Özel bir yazı karakteri kullanılmış ise belgeyle birlikte söz konusu fontun da gönderilmesi gerekmektedir. Metin içinde kullanılan resim, harita vb. materyallerin “.jpg / .tiff” uzantılı kayıtları da ayrıca eklenmelidir. Bu tür belgelerin baskı tekniğine uygun çözünürlükte (en az 300 piksel) ve sayfa alanını aşmayacak büyüklükte olmasına dikkat edilmelidir.
9. Yazılar; *Times New Roman* karakterinde, 11 punto (dipnotlarda 9 punto) büyüklüğünde olmalı, satır sonunda heceleme yapılmamalıdır. Sayfa yapısı A4 ebadında, kenar boşlukları sağdan, soldan, üstten ve alttan 3 cm olmak üzere, 1,5 satır aralığıyla, iki yandan hizalı ve paragraf arası boşluğu, öncesi ve sonrası 3 nk olacak şekilde ayarlanmalı ve sayfa numarası verilmelidir. Paragraf başlarında “TAB” tuşu yerine “ENTER” veya “RETURN” tuşu kullanılmalıdır. Noktalama işaretleri kendilerinden önceki kelimelere bitişik yazılmalıdır. Söz konusu

- işaretlerden sonra bir harflik boşluk bırakılmalıdır. Metinler 33 sayfa aşmamalıdır.
10. Dergiye gönderilen makale, dergi editörü/editör yardımcılar tarafından bilimsel yeterliliğinin denetlenmesi amacıyla üç hakeme gönderilir. Makale, değerlendirme sonucunda iki hakemden gelecek olumlu raporlar doğrultusunda dergi yönetimi tarafından uygun görülen bir sayıda yayınlanır. Raporların olumsuz olması nedeniyle makalenin yayınlanmaması durumunda yazar, her hangi bir hak talebinde bulunamaz.
 11. Süreli yayınıımız elektronik ve ayrıca basımı yapılan bir dergi olup, basımı yapıldığında bir adet dergi yazarına gönderilir. Ayrı basım talep eden makale sahipleri, sitemize konulacak olan yazıların pdf formatını indirip çoğaltabilirler.
 12. Bir makalede sıra ile özet, giriş, ana metin, sonuç, kaynakça ve (varsa) ekler bulunmalıdır. Makalede ana başlıkların tamamı büyük harflerle ve koyu yazılmalıdır. Ara başlıkların tamamı koyu olarak yazılacak; ancak her kelimenin ilk harfi büyük olacak ve başlık sonunda satırbaşı yapılacaktır. Alt başlıkların tamamı koyu olarak yazılacak; ancak başlığın ilk kelimesindeki birinci harf büyük sonraki kelime/kelimelerin ilk harfi küçük olacak, başlık sonuna iki nokta (üst üste) konularak yazıya aynı satırdan devam edilecektir.
 13. Dergide gerek *metin içerisinde* gerekse *dipnot şeklinde* atıf yapılabilir. Ancak genel bir uyum sağlanmasına dikkat edilmelidir. Metin içerisinde atıf sisteminin tercihi durumunda yapılacak olan açıklama dipnotlarında dipnottan sonra atıf yine metin içerisinde yapıldığı gibi olmalıdır.
 14. Metin içerisinde yapılacak olan atıflarda aşağıdaki örneklere uygun davranılmalıdır.

Kaynak Gösterme (Atıflar)

- * Makalede yapılacak atıflar, ilgili yerden hemen sonra, parantez içinde yazarın soyadı, eserin yayın yılı ve sayfa numarası sırasıyla örnekteki gibi verilmelidir. (Bloch, 2005: 28)
- * Birden fazla kaynak gösterileceği durumlarda eserler aynı parantez içinde, en eski tarihli olandan yeni olana doğru, birbirinden noktali virgülle ayrılarak sıralanır. (İnalçık, 2000: 120; Faroqhi, 2003: 28)
- * İki yazarlı kaynaklarda, araya tire işareti (-) konulur. İki den fazla yazarlı kaynaklarda ise ikinci yazarın soyadından sonra "vd." kısaltması kullanılmalıdır. (İnalçık-Seyitdanlioğlu, 2006: 15), (Akgündüz-Öztürk vd., 2002: 157)
- * Yazarın adı, ilgili cümle içinde geçiyorsa, parantez içinde tarih ve sayfanın belirtilmesi yeterlidir. (1954: 77)
- * Yazarın aynı yıl yayınlanmış iki eseri, yayın yılına bir harf eklemek suretiyle ayırt edilir. (İnalçık, 2000a: 156), (İnalçık, 2000b: 17)
- * Soyadları aynı olan iki yazarın aynı yılda yayınlanmış olan eserleri, adların ilk harflerinin de yazılması yoluyla belirtilir. (Demir, A., 2003: 46), (Demir, H., 2003: 27)
- * Ulaşılamayan bir yayına metin içinde atıf yapılırken, bu kaynakla birlikte alıntının yapıldığı eser şu şekilde gösterilmelidir: (Tabaqt-ı Nasırı, 1864: 32'den aktaran; Köprülü, 1991: 19)
- * El yazması bir eser kaynak gösterilirken, müellif veya mütercim adından sonra [yz.] kısaltması konmalı, varak numarası örnekteki gibi belirtilmeli ve tam künye kaynakçada gösterilmelidir. (Ahmedî, [yz.], 1410: 7b)
- * Arşiv belgeleri kaynak gösterilirken, metin içindeki kısaltma örnekteki gibi olmalı, açılımı kaynakçada verilmelidir. (BOA. MAD 7342: 25)

- * **Not:** Alanlarında daha çok klasik atıf sistemi esas alınan bilim dallarında, yazarların isteği üzerine söz konusu sistem de uygulanabilir. (Örnek Dipnot: Ali Birinci, *Hürriyet ve İtilâf Fırkası II. Meşrutiyet Devrinde İttihat ve Terakki'ye Karşı Çıkanlar*, Dergâh Yay., İstanbul 1990, s. 156-157.)

Bibliyografya (Kaynakça)

- * **Kitap:** Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, *Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu, Karakoyunlu Devletleri*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2003.
- * **Derleme Kitap:** İnalçık, Halil-Seyitdanhoğlu, Mehmet, *Tanzimat Değişim Sürecinde Osmanlı İmparatorluğu*, Phoenix Yayınları, Ankara 2006.
- * **Makale:** Demirpolat, Enver, "İslâm Felsefesinin Batı Düşüncesine Etkisi", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 9, Konya 2003, ss. 429-439.
- * **Derleme kitaplardaki makaleler:** Clark, Edward C., "Osmanlı Sanayi Devrimi", *Tanzimat Değişim Sürecinde Osmanlı İmparatorluğu*, (Derleyen: İnalçık, Halil-Seyitdanhoğlu Mehmet), Phoenix Yayınları 2006, Ankara, ss. 467-480.
- * **Bildiriler:** Yavaşca, Alâeddin, "Osmanlı ve Mûsiki", *Uluslararası Kuruluşunun 700. Yıl Dönümünde Bütün Yönleriyle Osmanlı Devleti Kongresi*, Konya, 07-09 Nisan 1999, (Yayına Hazırlayanlar: Alâeddin Aköz- Bayram Ürekli-Ruhi Özcan), Selçuk Üniversitesi Basımevi, Konya 2000, ss. 29-41.
- * **Tezler:** Lekesiz, M. Hulusi, *Osmanlı İlmi Zihniyetinde Değişme (teşekkül-gelişme-çözülme: XV-XVII. Yüzyıllar)*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 1989.
- * **Web siteleri:** <http://www.xenodochy.org/ex/lists/maslow.html>, erişim tarihi: 27.11.2007.

THE PURSUIT OF HISTORY

-An International Periodical for History and Social Research-

is published twice a year (in spring and in autumn)

both in print and e-journal version.

It is an international refereed journal.

Publication Principles

1. *The Pursuit of History -An International Periodical for History and Social Research-*, is an international refereed journal and published twice a year (spring and autumn)
2. The submissions presented to the Journal based on Social Sciences especially Turkish history.
3. Articles sent for publication should have not been previously published in another journal, not even in a different language. The papers submitted for any symposiums or congresses can be published on condition that it has not been previously published and citing the name of the symposiums where the articles presented. Scientific and legal responsibilities of the published texts belong to the authors.
4. No royalty payment for the articles. The writers acknowledge that they will renounce their copyright.
5. The publication language of the journal is Turkish. But if it is approved it can be published in English, French, German and Russian languages.
6. Each article must include an abstract of not more than 200 words and 5 key words. In Turkish articles, one abstract written in any foreign language especially (French, German, English and Russian) should be placed with 5 key words in addition to the Turkish abstracts and key words. If the article is written in the languages stated above, Turkish abstract and key words are required.
7. The titles, the names- surnames of the academicians, the association in which he/she is located, the e-mail addresses shouldn't be written on the texts. The above ones should be sent through the following contact address. Also you can communicate through the contact addresses.
8. The submissions should be written on word-processing programs such as *Microsoft Word* or *the document (the ".doc" texts) that is adaptable* with PC and please send three paper complimentary copies of the texts in addition to the CD or floppy. The texts written with the old (different) letters should be written on Universal Word or similar ones. If any special typeface is used, please send the typeface character with the text. The ".jpg / .tiff" extension records of the materials used in the texts such as the pictures and the maps also should be attached to the texts. Also pay attention to the pixel resolution (at least 300 pixel) adaptable with the printing technique and the size of the materials shouldn't exceed the size of the page.
9. Texts; The main body of the text should be written in Times New Roman letters, font size 11(9 font at footnotes). Please do not syllabify at the end of the line. The paper should be typed on A4-size paper. Leave 3 cm margins on left -and right and top and bottom, use 1.5-line spacing, flush-right alignment. To adjust spacing before or after paragraphs leave "3 nk" and in addition to the page number. At the paragraph indentation please use "TAB" key rather than "ENTER" or "RETURN". Do not write the punctuation marks as adjacent to the last letter, leave one letter space. The text shouldn't exceed 33 pages
10. The article that is arrived to the journal is sent to the three referees by the editor and the editor assistants in order to be examined in terms of

- the academic competence. The criterion for assessment is the appropriateness of two referee comments then the articles will be published in any issue decided by the journal management. If the assessment of the article is negative, the writer never demands for right.
11. Our periodical will be presented both e-journal and in print version. Following the publication, one issue of the journal will be sent to the writer of the article. The owner of the articles also downloads the text from the journal web site as PDF pattern
 12. Abstract, introduction, main text, conclusion and bibliography are presented consecutively in a text. Main headlines should be big bold letters, the other headlines should be written in bold type with the small letters except for the first letter. Then following the headlines put colon (;) and continue to the text from the same line.
 13. Both in text or footnote type reference can be possible. But pay attention to the general consistency. If you use the reference system in the text, the reference after footnote should be used as in the text on the explanatory footnotes.
 14. The references used in text should be based on the following samples.

Resource Attributes (References)

- * The references used in the text should be started from the relating point and in brackets, the surname of the writer, the publication year of the work, page number stated as in the sample. **(Bloch, 2005: 28)**
- * If more than one reference is preferred, the works should be cited in the same brackets from the older to the newer dated with semicolon. **(İnalçık, 2000: 120; Faroqhi, 2003: 28)**
- * Please put hyphen(-) on the resources with two writers. If the writers are more than two, then after the surname use this abbreviation "et al." **(İnalçık-Seyitdanlıoğlu, 2006: 15), (Akgündüz-Öztürk et al., 2002: 157)**
- * If the name of the writer is cited in the text, just only mention the date and the page number **(1954: 77)**
- * Two works of a writer that have been published in the same year can be distinguished by adding a letter to the publish date. **(İnalçık, 2000a: 156), (İnalçık, 2000b: 17)**
- * If the writers' surnames are similar as well as their publish date, then put the first letter of the names. **(Demir, A., 2003: 46), (Demir, H., 2003: 27)**
- * If you don't find the resource that has been attributed in a text, cite both of the resources in the following sample: **(Tabaqat-ı Nasırî, 1864: 32'den aktaran; Köprülü, 1991: 19)**
- * While attributing a manuscript, after the name of author and translator put the abbreviation of [ms.], and the leaf number should be stated as it is shown in the sample. The whole tag can be cited in the bibliography **(Ahmedi, [yz.], 1410: 7b)**
- * While attributing the archive documents, cite in the text just like the following sample, the detailed version should be in the bibliography. **(BOA. MAD 7342: 25)**
- * PS: Classical reference system can be used in some scientific branches that used mostly that system
(Ali Birinci, *Hürriyet ve İtilâf Fırkası II. Meşrutiyet Devrinde İttihat ve Terakki'ye Karşı Çıkanlar*, Dergâh Yay., İstanbul 1990, s. 156-157.)

Bibliography

- * **Book:** Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, *Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu, Karakoyunlu Devletleri*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2003.

- * **Compilation:** İnalçık, Halil-Seyitdanlıoğlu, Mehmet, *Tanzimat Değişim Sürecinde Osmanlı İmparatorluğu*, Phoenix Yayınları, Ankara 2006.
- * **Article:** Demirpolat, Enver, "İslâm Felsefesinin Batı Düşüncesine Etkisi", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 9, Konya 2003, ss. 429- 439.
- * **Articles in a compilation work:** Clark, Edward C., "Osmanlı Sanayi Devrimi", *Tanzimat Değişim Sürecinde Osmanlı İmparatorluğu*, (Derleyen: İnalçık, Halil-Seyitdanlıoğlu Mehmet), Phoenix Yayınları 2006, Ankara, ss. 467- 480.
- * **Announcements:** Yavaşca, Alâeddin, "Osmanlı ve Mûsiki", *Uluslararası Kuruluşunun 700. Yıl Dönümünde Bütün Yönleriyle Osmanlı Devleti Kongresi*, Konya, 07-09 Nisan 1999, (Yayına Hazırlayanlar: Alâeddin Aköz- Bayram Ürekli-Ruhi Özcan), Selçuk Üniversitesi Basımevi, Konya 2000, ss. 29- 41.
- * **Thesis:** Lekesiz, M. Hulusi, *Osmanlı İlmî Zihniyetinde Değişme (teşekkül-gelişme-çözülme: XV-XVII. Yüzyıllar)*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 1989.
- * **Web sites:** <http://www.xenodochy.org/ex/lists/maslow.html>, history: 27.11.2007.

İÇİNDEKİLER

1-11

OSMANLI DÖNEMİNDE BURSA İPEKÇİLİĞİ, DOKUMACILIK ve BAZI ARŞİV BELGELERİ

BURSA SILK MAKE, WEAVING AND SOME ARCHIVE DOCUMENTS IN OTTOMAN
PERIOD

Ahmet AYTAÇ

13-50

KARAMAN SUĞLA GÖLÜ HAKKINDA ÇIKARILAN BİR İRÂDE-İ SENİYYE VE VERİLEN İMTİYÂZ

AN ISSUED IMPERIAL DECREE AND A PRIVILEGE GRANTED FOR THE SUĞLA LAKE
IN KARAMAN

Alaattin UCA - Aytunç ÜLKER

51-68

ÇANAKKALE CEPHESİNDE GELİBOLU-ŞARKÖY-TEKİRDAĞ (TEKFURDAĞI) HİLÂL-İ AHMER HASTANESİNİN FAALİYETLERİ

ACTIVITIES OF GELİBOLU -ŞARKÖY- TEKİRDAĞ (TEKFURDAĞI) RED CRESCENT
HOSPITAL IN ÇANAKKALE FRONT

Cemal SEZER

69-99

İNGİLİZ ARŞİV BELGELERİNİN IŞIĞINDA II. ABDÜLMAHİD'İN MİRASI (1920-21) SULTAN ABDÜLHAMİD II LEGACY IN LIGHT OF BRITISH ARCHIVES DOCUMENTS

(1920-1921)

Cengiz KARTIN

101-128

İSTANBUL'DA SOSYO-KÜLTÜREL HELENİZM'İN TEMSİLCİSİ BİR CEMİYET: "SYLLOGOS" (1861-1923)

A REPRESENTATIVE ASSOCIATION OF SOCIO-CULTURAL HELLENISM IN
ISTANBUL: SYLLOGOS (1861-1923)

Çağla D. TAĞMAT

129-160

SİYASAL İSLAMCILIĞIN ALTERNATİF MEDENİYET SÖYLEMİ MODERNİTEDEN AZADE MİDİR?

IS POLITICAL ISLAMISM AN ALTERNATIVE CIVILIZATION RHETORIC TO
TRANSCENDENT MODERNITY?

Ernur GENÇ

161-183

**BALKAN VE BİRİNCİ DÜNYA HARBI YILLARINDA MÜDAFAA-İ MİLLİYE
CEMİYETİ**

THE NATIONAL STRUGGLE COMMUNITY IN THE YEARS OF THE BALKAN WARS
AND THE 1st WORLD WAR

Erol AKCAN

185-215

**DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİNDE ERMENİ CEMAATİNİN İKTİDARA YAKLAŞIMI:
PATRİK KAREKİN HAÇADURYAN'IN BAŞBAKAN ADNAN MENDERES'E
ARZUHALLERİ (1951-1960)**

THE APPROACH OF ARMENIAN MINORITY TOWARDS THE GOVERNMENT:
PATRIARCH KAREKİN HAÇADURYAN'S PETITIONS TO PRIME MINISTER ADNAN
MENDERES (1951-1960)

Feyza KURNAZ ŞAHİN

217-240

**MODERNLEŞME DÖNEMİNDE OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA TARSUS VE
MERSİN'DEKİ AZINLIK OKULLARI**

MINORITY SCHOOLS IN TARSUS AND MERSİN IN OTTOMAN EMPIRE DURING THE
MODERNIZATION PERIOD

İbrahim Halil AYTAR

241-265

**243 KUTSAL TOPRAKLARA YOLCULUK: BAZI İMPARATOR, VELİAHT PRENS VE
DEVLET ADAMLARININ KUDÜS ZİYARETLERİ (1855-1901)**

JOURNEY TO THE HOLY LAND: JERUSALEM TRAVELS OF SOME EMPERORS,
CROWN PRINCES AND DIGNITARIES (1855-1901)

İhsan SATIŞ

267-301

**ÇANAKKALE MUHAREBELERİ ÖNCESİ VE SÜRESİNCE ÖĞRETMEN VE
ÖĞRENCİLERİN SİLÂHALTINA ALINMASI İLE EĞİTİM SİSTEMİNDE ORTAYA
ÇIKAN SORUNLAR**

THE TROUBLES RESULTED IN EDUCATION SYSTEM WITH RECRUITING THE
STUDENTS AND TEACHERS BEFORE AND DURING BATTLE OF CANAKKALE

İsmail SABAH

303-326

**M.Ö. VI.-V. YÜZYILLARDA KİLİKYA BÖLGESİ: KÜRESEL GÜÇLER VE SYENNESİS
KRALLIĞI**

CILICIA REGION IN VI-V B.C. : THE GLOBAL POWERS AND THE KINGDOM OF
SYENNESIS

Mehmet KURT

327-364

**ATATÜRK DÖNEMİNDE REİS-İ CUMHUR SEÇİMLERİNİN TÜRK BASININDAKİ
YANKILARI**

THE REPERCUSSIONS OF THE ELECTIONS OF PRESIDENT OF THE REPUBLIC IN
TURKISH MEDIA IN THE ATATÜRK ERA

Muhammed SARI

365-380

**ÇOK ALANLI SANAT EĞİTİMİ YÖNTEMİNİN ÇAĞDAŞ SANAT DERSİ
ÖĞRETİMİNDE KULLANILMASININ KALICILIĞA ETKİSİ**

THE EFFECT OF THE USE OF MULTIDISCIPLINARY ART EDUCATION METHOD IN
DELIVERING CONTEMPORARY ART LESSONS ON THE PERMANENCE OF
KNOWLEDGE

Nurhayat GÜNEŞ

381-406

**MEŞRUTİYET'TEN CUMHURİYET'E PARLEMENTO YAŞAMINDA MUHALİF BİR
MEBUS "CAMİ BAYKUT"**

PARLIAMENT OF THE REPUBLIC OF LIFE OTTOMAN FROM AN OPPOSING
MEBUSAN "CAMI BAYKUT"

Olca ÖZKAYA DUMAN

407-433

**CHP MÜFETTİŞLERİNİN TEFTİŞ RAPORLARINDA BALIKESİR VİLAYETİ
HALKEVLERİNE DAİR TESPİTLER (1937-1945)**

THE FINDINGS ON BALIKESIR PROVINCE PUPLIC HOMES IN INSPECTION REPORTS
OF CHP INSPECTORS (1937-1945)

Ömer KARAKAŞ

435-447

XIX. YÜZYIL OSMANLI EĞİTİM SİSTEMİNDE YAŞANAN DEĞİŞİM

THE CHANGE IN OTTOMAN EDUCATION SYSTEM IN XIX. CENTURY

Şerif DEMİR

449-457

KİTAP TANITIMI

BOOK REVIEW

Osmanlıdan Cumhuriyet'e Harp Malullerinin Sosyoekonomik ve Sağlık Durumları (1877-1939),
Genelkurmay Personel Başkanlığı Askeri Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Daire Başkanlığı
Yayınları, Ankara, 2014, XIX+512

Necmi UYANIK

KARAMAN SUĞLA GÖLÜ HAKKINDA ÇIKARILAN BİR İRÂDE-İ SENİYYE VE VERİLEN İMTİYÂZ*

Alaattin UCA** - Aytunç ÜLKER***

Özet

Konya'nın Seydişehir ilçesi sınırlarında Suğla Gölü adını taşıyan bir göl bulunmaktadır. Aynı adla Karaman yakınlarında da bir göl vardır. Fakat söz konusu göl günümüzde kurutulmuştur. Dolayısıyla bu iki göl birbirinden farklıdır.

Karaman'daki Suğla Gölü'nü kurutmak için 1 Nisan 1913 tarihinde bir irâde-i seniyye çıkarılmıştır. Bu irâde-i seniyye daha sonra *Takvîm-i Vekayi'* de bölümler halinde yayınlanmıştır. O dönemde Karaman idari taksimat bakımından Konya sınırları içerisinde olduğu için gölün adı söz konusu irâde-i seniyyede "*Konya Vilâyetinde Karaman Suğla Gölü*" olarak geçmektedir. Ayrıca bu irâde-i seniyyede "*Konya Vilâyetinde Karaman Suğla Bataklığı*" ifadesi de yer almaktadır.

Bahsi geçen irâde-i seniyye kapsamında bir de mukavelename bulunmaktadır. Bu mukavelename ve irâde-i seniyye yaklaşık bir yıl sonra 1915 yılında Lâyiha olarak da basılmıştır.

Lâyiha'ya göre Konya vilayetindeki Karaman Suğla bataklığının temizlenmesi ve kurulması için bir anonim şirket kurulacaktır. Mukavelename ve Lâyihadan anlaşıldığı kadarıyla Karaman kasabası yakınında bulunan Suğla Gölü bataklığı kurutulacak, bu işin sonunda bir miktar sahipsiz arazi tarıma elverişli hale getirilecek ve dolayısıyla bu işi yapanlar söz konusu araziden yararlanma yoluna gideceklerdir.

Bu çalışmada bahsi geçen irâde-i seniyye ve ekinde bulunan mukavelename ile sonradan yayınlanan Lâyiha incelenecektir. Bataklığın kurutulması işleminden kimlerin ne şekilde çıkar sağlamak amacıyla olduğu ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler

Karaman, Suğla Gölü, Suğla Bataklığı, İmtiyaz, Sultan Mehmed Reşad

* Bu bildiri 2-3 Mayıs 2013 tarihlerinde Erciyes Üniversitesi'nde düzenlenen "Osmanlı Devleti'nde Nehirler ve Göller Sempozyumu Ticaret-Ulaşım-Askerî-Hukuk-Tarım"da sunulmuştur. Yeniden düzenlenerek yayımlanmıştır.

** Yrd. Doç. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi.
Karaman/Türkiye. alaattinuca@hotmail.com

*** Arş. Gör., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Elemanı. Karaman/Türkiye.
aytunculker@hotmail.com

AN ISSUED IMPERIAL DECREE AND A PRIVILEGE GRANTED FOR THE SUĞLA LAKE IN KARAMAN

Abstract

There is a lake located in Seydişehir district of Konya named Suğla Lake. However, there was another lake with the same name in the city borders of today's Karaman. Today, this lake in Karaman is dried. Hence, these two lakes are different from each other.

In 1st of April 1913, an imperial decree was issued to dry this lake in Karaman. This imperial decree was later published in Takvîm-i Vekayi. In that period, Karaman was administratively a part of Konya. Therefore, in the imperial decree, it was stated as "Karaman Suğla Lake in Konya Province". Additionally, in the imperial decree, it was also stated as "Karaman Suğla Marsh in Konya Province".

Moreover, there is an agreement within this imperial decree. This agreement and imperial decree was published a year later in 1915 as a report.

In this way, it was to establish a share company to clean and get the marsh dry the Suğla Marsh in Konya Province. As apparent in the agreement, Marsh of Suğla Lake in Karaman was to be dried, and in the end, some land was to make available to do agriculture; so people cleaning the marsh were to benefit from these lands.

The imperial decree mentioned in the article and the attached agreement with the later published report will be analyzed. Also, in what ways the people aim to take advantage of drying the marsh will be put forth.

Key Words

Karaman, Suğla Lake, Suğla Marsh, Privilege, Sultan Mehmed Reşad

GİRİŞ

Suğla Türkçe bir kelimedir. Bu kelimeyle tuzla, kumla, tarla, kışla ve yayla gibi Türkçe kelimeler arasında yapı bakımından büyük bir benzerlik vardır. Türkçede “soğulmak” kelimesi ırmak, göl, pınar veya kuyu suyu gibi kaynakların çekilmesi anlamında kullanılır. Suğla adının da bu kökten geldiği düşünülmektedir. Türk Dil Kurumu’nun çıkarmış olduğu “Türkiye’de Halk Ağzından Söz Derleme Dergisi”ne göre, “soğla” kelimesi Anadolu’da çok yaygındır.¹ Araştırma konumuz olan Karaman Suğla Gölü ve Bataklığı ve bu alanın hemen yanında bulunan Suğla Köyünün muhtarı ile yaptığımız görüşmede köyün adının günümüzde “Hamidiye” olmasına rağmen halk arasında hâlâ “Soğla” şeklinde telâffuz edildiği ifade edilmiştir.² Bu kelime, (1) göl ve bataklıklarda su çekilmesiyle elde edilen ve daima yaş bulunan altı sulu toprak, (2) tarlaların fazla suyunu çekmek için açılan derin suyolları ve son olarak da (3) çaylar taştıktan sonra etraftaki arazide bıraktığı mil anlamlarına gelmektedir. Antalya ve Konya illerinde bu kelime “sola” biçiminde de kullanılır.³

Hamit Zübeyr ve İshak Refet, “Anadilden Derlemeler” adlı çalışmalarında bu kelimenin “suvla” biçiminde kullanıldığını da tespit etmişlerdir. Bu verilere göre, suğla kelimesinin göl sularının çekilmesiyle meydana gelen bataklık veya tarla anlamına geldiği anlaşılmaktadır.⁴

Zaman zaman yerleşim yerleri adlarını kuruldukları çevrelerdeki göl, bataklık veya düdenlerden almıştır. Suğla adı da başlangıçta göl sularının çekilmesiyle meydana gelen bataklık veya tarla anlamında kullanılırken sonradan köy, göl veya su adı olarak da kullanılmıştır.⁵

Karaman Suğla Gölü ile Seydişehir’deki Suğla Gölü arasında isim benzerliği olmakla beraber bunlar birbirinden farklı iki göldür. Seydişehir’deki Suğla Gölü halen mevcut iken Karaman’daki Suğla Gölü kurutulmuştur. Seydişehir’deki Suğla Gölünün antik kaynaklardaki adı “Trogitis” olarak geçmektedir.⁶ Bu göl Selçuklular döneminde “Seydişehir Gölü” ve “Gurgurum Gölü (Buhayre-i Gurgurum)” gibi isimlerle de anılmıştır.⁷ Bu göl Beyşehir

¹ Hasan Eren, “Suğla”, *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Enstitüsü Türkoloji Dergisi*, IV. Cilt, Sayı 1, Ankara 1972, s. 93.

² Hamidiye (Suğla) Köyü Muhtarı Ekrem Koçak ile röportaj, 13.02.2013 (Bundan sonra agr., 13.02.2013 şeklinde belirtilecektir).

³ Eren, *agm.*, s. 94.

⁴ Eren, *agm.*, s. 94.

⁵ Eren, *agm.*, s. 94, 95.

⁶ Strabon, *Geographika Antik Anadolu Coğrafyası Kitap XII-XIII-XIV*, Çev. Adnan Pekman, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, Dördüncü Baskı, İstanbul, 2000, s. 65; Mehmet Kurt, *Antik Çağda Karaman (Laranda) ve Yakın Çevresi Tarihi Coğrafya-Yerleşimler-Kalıntılar-Buluntular*, Çizgi Kitapevi, Konya, 2011, s. 14; Mehmet Önder, *Seydişehir Tarihi*, Seydişehir Belediyesi Yayınları, 1986, s. 10.

⁷ Mehmet Akif Erdoğan, *Osmanlı Yönetiminde Beyşehir Sancağı (1522-1584)*, İzmir, 1998, s. 36; İbrahim Hakkı Konyalı, *Abideleri ve Kitabeleri İle Konya Tarihi*, Burak Matbaası, Ankara, 1997, s. 188.

Gölünün güneydoğusundadır. Tektonik bir göldür. Bu özelliğinden dolayı su seviyesi zaman zaman düşmektedir.⁸

Karaman'ın kuzeyinde ve merkeze 15-20 km uzaklıktaki Suğla Köyü yakınında bulunan Suğla Gölü ise aslında tam bir göl olmayıp büyük ölçüde bataklık özelliğine sahiptir. Günümüzde bu bataklık kurutulmuştur. Elimizde bulunan, çizim tarihi belli olmayan ancak 19. yüzyılın ilk yarısında çizildiği tahmin edilen bir haritada da tarif ettiğimiz bölge “*kurutulacak bataklıklar ve cedveller vasıtasıyla saky olunacak arazi*” olarak belirtilmiş yani bu bölge kurutulacak bataklıklar ve yapılacak kanallar vasıtasıyla sulanacak arazi olarak tanımlanmıştır.⁹

Karaman'daki suğlalar merkez ilçenin kuzeyindeki ovada meydana gelmiştir. Arazinin yapısı ve konumu buna sebep olmuştur.¹⁰ Bölgedeki köylerin yerleri de büyük ölçüde suğla ya da suğlaların durumuna göre şekillenmiştir. Bu yüzden Karadağ'ın güneydoğusunda, güneybatı-kuzeydoğu doğrultulu bir hat üzerinde yani su altında kalan yerlerde köy yoktur. Bu hattan kenarlara doğru uzaklaştıkça köylerin arttığı görülmektedir.¹¹

Karaman'ın kuzeyinde bulunan ve sulu tarıma imkân verdiği için oldukça verimli olan bu suğlaların adı Kanuni devrine ait 1532-1535 tarihli Larende (Karaman) Şer'îye Sicillerinde ekonomik yönüyle “*Suğla mukâta'ası*” yani “*Suğla vergisi*” adı altında şöyle geçmektedir: “*Mukâta'a-i suğla-i Kerti ve Virancık ve Dinek (Yarımcadinek) ve Tanrıvermiş ve Kayahasan ve Sundolos ve Sise... mezkûr karyelerde vâki' olan hâss suğla ve Suyüzü Suğlasından mîrîye ait olan galleye emîn olan Mehmed'in 150 kile arpa ve burçak ve nohud ve seğrek ve buğdaya ve resm-i bostan karşılığında İsa b. Takiyyüddin'e mukâta'aya vermesi, İsa'nın mukâta'ayı kabul etmesi. Evâsıt-ı Zilhicce 939/4-13 Temmuz 1533...ba'dehu Halil b. Pir Ahmed 'an karye-i Çoğlu 50 kile galle dahi ziyâde edib cem'an 200 kile olub defter olundu.*”¹²

Karaman'daki suğlalar ova için eskiden beri önemli bir zenginlik kaynağı olmuştur. Fakat yağışların bol olduğu bazı yıllarda akarsular suğlaları fazla genişlettiği için bunlar zamanla fayda yerine zarar getirmiştir. Miladi 1575 tarihli bir hükümden anlaşıldığına göre yağışın bol olduğu yıllarda suğlalar genişleyince bölgedeki sipahiler fazla vergi talep etmişlerdir. Ayır-

⁸ Güngör Karauğuz, *Arkeolojik ve Filolojik Belgeler Işığında M. Ö. II. Binde Orta Anadolu'nun Güney Kesimi*, Çizgi Kitapevi, Konya, 2005, s. 8; Recep Bozyigit, “Mavi Boğaz (Konya) ve Çevresinin Jeomorfolojik Özellikleri”, *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 29, 2010, s. 231, 245.

⁹ Başbakanlık Osmanlı Arşivi, *İdare-i Meclis-i Mahsus*, 3325 (EKLER BELGE 1, EKLER BELGE 2).

¹⁰ Osman Gümüüşçü, *XVI. Yüzyıl Larende (Karaman) Kazasında Yerleşme ve Nüfus*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 2001, s. 53.

¹¹ Gümüüşçü, *age.*, s. 106.

¹² Alaaddin Aköz, *Kanunî Devrine Ait 939-941/1532-1535 Tarihli Larende (Karaman) Şer'îye Sicili Özet-Dizin-Tıpkıbasım*, 2. Baskı, Tablet Kitabevi, Konya, Haziran 2006, s. 7.

ca Karaman'ın kuzeyinde bulunan söz konusu suğlalara iyi bakılmayıp, drene edilmediğinden buralar sürekli bataklık haline gelerek sıtma hastalığına sebep olmuştur. Bu olumsuzluklara rağmen diğerleri gibi Karaman yakınlarındaki suğlalar da daima bir ekonomik kaynak olarak görülmüştür. Dolayısıyla 16. yüzyıldan itibaren buralar sürekli kontrol altında tutularak hem Karaman (Larende) halkına büyük kazanç sağlamış hem de bu özelliğinden dolayı padişah hâssı durumuna getirilmiştir.¹³

Karaman yakınundaki bu suğlalar yine ekonomik özelliklerinden dolayı Osmanlı Kanunnamelerine de şöyle geçmiştir: *“Bulgardağı'ndan su gelüb Beydili'nde oligelen adet üzere kurbünde olan karye halkı bend dutarlar suğla olur. Ve andan Çoğlu'ya gelir ol dahi suğla olur ana dahi reaya muaveneti ile bend dutulagelmıştır. Bu cümle suğlalar ve bunun gibi nice yerlerde suğla kabil yerler vardır ki ihtimam olunub karğir bina ile bendler tutarlar. Nil-i Mısır'dan hâsil olan gallat gibi bunda dahi vâfir mahsulât husulü mukarrerdir. Ammâ sâhib-i vukuf ve müstakim-i emîn kalil-ül-vücûddur. Bulunsa dahi iltifat ve itibar riayet olunmamağla kimesne suğlalar tamirine rağbet göstermezler. Bu suğla olan yerlerin mahsulâtı âdetinin tariki miri ve reaya beyninde münâsefedir. Bundan gayri toprak sahibi öşr almak olıgelmiş değıldir.”*¹⁴

Osmanlı Şer'iyeye Sicillerinde ve Kanunnamelerinde adı geçen *“Ağçaşehir, Dinek, Beydili, Çoğlu, Kerti, Virancık, Tanrıvermiş, Kayahasan, Sundolos, Sise, Suyüzü”* suğlalarına ilave olarak Osmanlı Mufassal Tahrir Defterlerinde de *“Tanrıvermiş, Sundolos, Sise, Kayacık, Kerti ve Virancık”* suğlalarının adlarına rastlanmaktadır. Tamamı Karaman civarında olan ve hâss gelirine ayrılan bu suğlalardan 1584 yılında 43.490 akçe vergi toplanmıştır ki bu miktar o yıl elde edilen toplam gelirin % 4'ünü oluşturmaktadır.¹⁵

Her ne kadar Karaman'da suğlalar geliri yüksek olan yerler ise de zaman zaman bataklıkların genişlemesi yüzünden sorun teşkil etmiştir. Nitekim Tanin gazetesi adına 1909-1912 tarihleri arasında Bursa, Balıkesir, Kütahya, Isparta ve Konya vilayetlerini gezen Gazeteci Ahmet Şerif'e göre 20. yüzyılın başlarında Karaman'ın iki önemli problemi vardır. Bunlardan birincisi bölgenin yerli halkı ile muhacirler arasındaki arazi anlaşmazlıkları ikincisi ise Suğla meselesidir. Yazar bu sorunları 25 Nisan 1910 tarihli yazısında şöyle dile getirmiştir: *“Karaman'da vali, on beş gündün beri, bekleniyor, hazırlıklar görülüyordu. Bu gibi memurların yahut müfettişlerin, gidecekleri yerleri haber vermeleri, ne kadar gariptir ve bu, geliyoruz hazırlanınız demekten başka bir sebep midir? Valinin, Karaman'a kadar zahmet etmesine sebep olarak, eski halkı ile*

¹³ Gümüüşü, age., s. 106, 175.

¹⁴ Ahmet Akgündüz, *Osmanlı Kanunnâmeleri ve Hukukî Tahillileri*, 3. Kitap, Fey Vakfı Yayınları, İstanbul, 1991, s. 327, 328; Gümüüşü, age., s. 106, 107.

¹⁵ Gümüüşü, age., s. 107.

muhacirler arasındaki arazi anlaşmazlıkları ve Suğla meselesi gösterilmektedir. Bu kaza içinde, evvelce yerleştirilen göçmenlere, gelişigüzel verilen arazinin, kısmen sahibi olması, yerlilerle göçmenler arasında kavgayı sebep olmakta ve hükümeti, meşrutiyetin ilânından beri, zor bir durumda bırakmaktadır. Bu durumdan, memleketin eşrafı, ağaları faydalanmaktadır. Onlar, göçmenleri, eski halk aleyhine, teşvik ederek, tecavüz ettikleri araziye, ortaklık suretiyle, tarım için, tohumluk veriyorlar, yani eski halkın mutasarrıf olduğu arazinin bir kısmını, hükümet, göçmenlere taksim ettiği gibi, bir kısım da, eşrafın teşvik ve himayesiyle, göçmenler tarafından tecavüze uğramaktadır. İki sene evveline kadar, halk, seslerini çıkarmıyordu. Fakat şimdi, haklı olarak, şikâyet ediyorlar ve haklarını istiyorlar. Göçmenler ise bu araziye, kendilerine hükümetin dağıttığını söylüyorlar. Bu anlaşmazlıkların bazân karşılıklı dövüşlere ve öldürmelere kadar vardığı, birkaç kişinin kurban gittiği de gerçektir. Eski devrin ektiği bir nifak tohumu ki şimdi filizleniyor. Bütün hükümet dairelerini meşgul ediyor. Valinin bulduğu çareler, alacağı tedbirler bilinemezse de arazinin taksimi ve dağıtılması için komisyon kurulacağı ve mühendis gönderileceği söyleniyor. Yalnız vali paşa; göçmenler, kendilerine ait olmayan araziye tecavüz etmekte ve girmekte devam ederlerse, vurulmalarını, sözlü olarak, emretmiş ve bu birçok tenkitlere ve dargınlıklara yol açmıştır. Verdiği emrin yerine getirilmeyeceğini tabii herkesten iyi kendisi bilir.

Suğla meselesi de Karaman'ı epey uğraştırmaktadır. İçinde üç-dört köy bulunan Suğla Bataklığı, boş araziden olup, bunun kurutulması, kanallar açılarak, suların¹⁶ beş-altı saat bir yere akıtılması için evvelce İstanbul'da bazı paşazadeler tarafından teşebbüse geçilmiş ve Gabril Efendi'nin¹⁷ nazırlığı zamanında imtiyaz alınmak durumuna gelmiş iken işin içinde yabancıların bulunduğunu anlayan ve kendileri için hayati bir mesele olduğunu takdir eden Karaman halkıyla köylüler

¹⁶ Ahmet Şerif, *Anadolu'da Tanin*, Haz. Mehmed Çetin Börekçi, I. Cilt, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 1999, s. 221.

¹⁷ Burada adı geçen Gabril Efendi, Osmanlı Devleti'nin Nafia Nazırlarından Gabriyel Noradunkyan'dır. Ekim 1852'de Üsküdar'da dünyaya gelmiştir. İyi bir eğitim alan Gabriyel Efendi, daha 19 yaşındayken 24 Nisan 1871 tarihinde Hariciye Nezareti Tahriratı Hariciye Evrak Odası'na stajyer olarak girmiş ve hükümet nezdinde yurtiçinde ve yurtdışında önemli görevlere getirilmiştir. Kendisine verilen görevlerde başarılı olunca rütbe ve nişanlarla ödüllendirilmiştir. Yine uluslararası komisyonlarda görev yapması, ona yabancı devletler tarafından da bazı önemli nişanların verilmesine vesile olmuştur. II. Abdülhamit tarafından 15 Aralık 1908 tarihinde Meclis-i Ayan üyeliğine atanmıştır. 14 Nisan 1909'da kurulan Ahmet Tevfik Paşa ve 6 Mayıs 1909'da kurulan ikinci Hüseyin Hilmi Paşa hükümetlerinde Ticaret ve Nafia Nazırı olarak görev yapmıştır. Bu görevdeyken İttihat ve Terakki'nin yayın organı gibi çalışan Tanin Gazetesi'nin kampanyası sonucu 9 Eylül 1909'da istifa etmiş ve yerine Hallacyan Efendi atanmıştır. Noradunkyan Efendi, 22 Temmuz 1912'de göreve başlayan Gazi Ahmet Muhtar Paşa Kabinesi ile 29 Ekim 1912'de kurulan Kamil Paşa Hükümetinde Hariciye Nazırlığı görevini ifa etmiş ve bu görevleri esnasında 6 ay 25 gün bakanlıkta kalmıştır. Gabriyel Efendi, İttihat ve Terakki'nin Bab-ı Ali Baskını (23 Ocak 1913) sonrasında istifa eden Kamil Paşa Kabinesinden sonra kurulan hiçbir hükümette görev almamış, 26 Ocak 1913'te ailesi ile birlikte Fransa'ya gitmiştir. Belli bir süre ortalarda gözükmeyen Noradunkyan Efendi, Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'ndan yenilgiyle ayrılmasından sonra ortaya çıkmış ve bağımsız Ermenistan emeliyle hareket eden Ermeni heyetinde yer almıştır. Mağlup devletlerin paylaşımalarının görüldüğü Paris Sulh Konferansı'nda Bogos Nubar Paşa ile birlikte Ermeni heyetine başkanlık ederek İttihat Devletleri nezdinde Osmanlı aleyhine çalışmıştır. Heyet, özellikle Türkiye'nin doğusunda bir Ermenistan devletinin kurulması noktasında yoğunlaşmış, bu isteklerini ise Sevr Antlaşması ile elde etmiştir. Ancak Türk milletinin vermiş olduğu istiklâl mücadelesi ve akabinde imzalanan Lozan Antlaşması onların bu isteklerini engellemiştir. (Daha ayrıntılı bilgi için bkz. Ercan Karakoç, "Osmanlı Haricisinde Bir Ermeni Nazır: Gabriyel Noradunkyan Efendi", *Uluslararası İlişkiler*, Cilt 7, Sayı 25, Bahar 2010, s. 157-177.)

başvurmuşlar ve söylediklerine göre, imtiyazın verilmesine engel olmuşlardır. Bunun üzerine, Karamanlılarla ilgili köylülerin katılabileceği bir şirket kurulmasına teşebbüs edilmiş ve bin beş yüz lira kadar bir para toplanmıştır. Halk ve köylüler, eğer İstanbul'dan istenilen imtiyaz verilirse hayvan besleyemeyeceklerini, araziden faydalanmayacaklarını pekiyi anlıyorlar ve her türlü fedakârlığa katlanarak imtiyaz almaya çalışacaklarını yahut çalışmaların hükümet tarafından yapıp arazi tapuya bağlanarak kendilerine satılmasını söylüyorlar. Fakat kurutma çalışmalarının yapılması en aşağı on beş-yirmi bin lira harcanmasına bağlı bulunduğundan teşebbüsün evveliyatına göre bunun sağlanması biraz güç gibi görünüyor ve işe kanunsuz çıkarlar karışacağından korkuluyor. Bu iki sebeple vali paşanın misafir olduğu belediye dairesine iki gün birçok yerli ve göçmen halk geldi gitti ise de sonuç anlaşılamadı vali de pazar günü yanındakilerle Ereğli'ye teşrif etti."¹⁸

Ahmet Şerif'in bu yazısında dile getirdiği imtiyaz meselesinden vazgeçilmemiş olacak ki 23 Şubat 1914 tarihli¹⁹ Takvim-i Vekayi gazetesinin 1737. nüshasından başlamak üzere bölümler halinde, "Kavanin ve Nizâmât" başlığı altında bir irâde-i seniyye ve ekinde bir mukavelename yayınlanmıştır. Bu irâde-i seniyye aslında "Konya Vilâyetinde Karaman Suğla Gölünün Teybisi Hakkında İmtiyâz Mukavelenâmesi" adını taşıyan bir imtiyaz sözleşmesinin Hey'et-i Vükela' yani bugünkü dille ifade etmek gerekirse Bakanlar Kurulu tarafından onaylanması demektir.²⁰

İmtiyaz sözcüğü şu anlamları taşımaktadır:

Başkalarından ayrılma, farklı olma.

Ayrıcalık.

3. Bir işi başkaları yapamamak üzere hususi müsaade ile bir kimseye veya bir müesseseye verme.²¹

Bu irâde-i seniyye Karaman ile ilgili olarak çıkarılan ve Osmanlı arşivlerinde yer alan nadir belgelerden biridir.²² Ancak söz konusu irâde-i seniyye incelendiği zaman yapılan işin gerçekten imtiyaz kelimesinin bütün anlamlarını harfiyen yerine getirdiği yani Karaman halkına herhangi bir katkısının olmadığı ve sulak araziye kurutmak bahanesiyle birilerinin bölgede rant elde etmeye çalıştığı anlaşılmaktadır.

Bu irâde-i seniyye ile Konya Vilâyetinde Karaman Suğla Bataklığının temizlenmesi ve kurutulması için bir anonim şirket kurulması kararlaştırılmıştır. Bunun yanı sıra bataklık çevresindeki köylerin ahalisini iştirak ettirmek, kişiler adına senetler düzenlemek, hükümetçe kabul edilebilir ve ge-

¹⁸ Şerif, age., s. 222.

¹⁹ Tarihlerin birbirine çevrilmesinde şu eserden yararlanılmıştır: Gazi Ahmed Muhtar Paşa, *Takvîmü's-Sinîn*, Haz: Yücel Dağlı-Hamit Pehlivanlı, Genelkurmay Basımevi, Ankara 1993.

²⁰ *Takvim-i Vekayi*, 27 Rebî-ül-ewvel 1332/10 Şubat 1329, No: 1737, s. 1.

²¹ Ferit Devellioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Haz: Aydın Sami Güneçal, 12. Baskı, Ankara 1995, s. 434.

²² Ahmet Mısırlıoğlu, *Karaman Tarihi ve Kültürü Bir Zamanlar Karaman*, (Bifa Bisküvi ve Gıda Sanayi A. Ş.'nin Katkılarıyla Basılmıştır), 2. Baskı, Haziran 2008, s. 7, 8.

çerli bir teminat verilmek şartlarıyla Osmanlı tebaasından Osman Paşazâde Ahmed, Edhem Paşazâde Tevfik Beyler ile tüccardan Mahmud, Bogos ve Ohannes efendilere imtiyaz verilmesi Meclis-i Vükelâ tarafından uygun görülmüştür.²³

Dönemin Padişahı Mehmed Reşad, Sadrazam ve Harbiye Nâzırı Mahmud Şevket, Hariciye Nazırı Mehmed Said, Şûrâ-yı Devlet Reisi Said, Şeyhülislâm Esad, Adliye Nâzırı ve Evkaf-ı Hümâyün Nâzır Vekili İbrahim, Bahriye Nâzırı Mahmud Paşa (Bulunmadı), Dâhiliye Nâzırı Âdil, Posta ve Telgraf ve Telefon Nâzırı Oskan, Ticaret ve Ziraat Nâzırı Celâl, Nafia Nâzırı Basarya, Maliye Nâzırı Rıfat ve Maarif Nâzırı Ahmed Şükrü beylerden oluşan heyet bu imtiyazı onaylamıştır.²⁴

Bu irâde-i seniyyede yapılacak işe halkın iştirak ettirileceği ifade edilmiş olsa da ekinde bulunan mukavelename incelendiğinde halkın büyük bir zarara uğrayacağı, elindeki araziye bile kaybedeceği anlaşılmaktadır.

Miladi 1 Nisan 1913, Rumi 19 Mart 1329 ve Hicri 23 Rebî'ü'l-âhir 1331 tarihini taşıyan bu irâde-i seniyyenin icrasına Nafia Nezareti'nin memur olduğu belirtilmektedir.²⁵

Mukaveleden anlaşıldığı kadarıyla Karaman Kasabası yakınında bulunan Suğla Gölü ve Bataklığı üzerinde işlemler yapılarak bataklık kurutulacak ve bu ameliyyâtın yani işin sonunda miktarı belli olmayan sahipsiz arazi tarıma elverişli hale getirilecek ve dolayısıyla bu işi yapanlar söz konusu araziden yararlanma yoluna gideceklerdir.²⁶

Mukaveleye göre imtiyaz sahipleri evvela kurutulacak gölün ve göl sularının akıtılacağı yerlerin 1/10.000 ölçüsünde mufassal ya da detaylı bir haritasını yaptıracaklardır. Bu haritanın yapılmasındaki maksat geçici ve devamlı su altında kalan yerleri tespit etmek ve tesviye işlemlerini işaretlemek olacaktır. Aynı şekilde bir de 1/100.000 ölçeğinde genel bir harita çizilecek ve bu haritadan Nafia Nezareti'ne on nüsha verilecektir. Ayrıca Nafia Nezareti'nin sağlayacağı teknik personel kurutma işlemiyle ilgili ihtiyaç duyulan her türlü kayıt ve evrakı imtiyaz sahiplerinin resmhanesinde tetkik edecek ve onlara yardımcı olacaktır. Bundan başka imtiyaz sahipleri konuyla ilgili işaretleri gösteren bir liste ve bir harita daha yapacaklardır.²⁷

İkinci bir husus ise ölçümlerle ilgilidir. Bölgede havanın sıcaklığı, nem ve buharı da muntazaman ölçülecek ve ölçüm sonuçları her yıl düzenli olarak Nafia Nezareti'ne bildirilecektir. Mukavelede belirtilen üçüncü bir husus ise yine yapılacak işlerin kesitlerinin belirli ölçülerde kâğıt üzerine akta-

²³ *Takvîm-i Vekâyî*, 27 Rebî-ül-ewvel 1332 / 10 Şubat 1329, No: 1737, s. 1.

²⁴ *Takvîm-i Vekâyî*, 27 Rebî-ül-ewvel 1332 / 10 Şubat 1329, No: 1737, s. 1.

²⁵ *Takvîm-i Vekâyî*, 27 Rebî-ül-ewvel 1332 / 10 Şubat 1329, No: 1737, s. 1.

²⁶ *Takvîm-i Vekâyî*, 27 Rebî-ül-ewvel 1332 / 10 Şubat 1329, No: 1737, s. 1.

²⁷ *Takvîm-i Vekâyî*, 27 Rebî-ül-ewvel 1332 / 10 Şubat 1329, No: 1737, s. 1, 2.

rılmasıyla ilgili olup işin teknik boyutunu kapsamaktadır. İmtiyaz sahiplerinin yerine getirmek zorunda oldukları dördüncü bir husus da kurutulacak bataklık içinde ve çevresindeki sahipli arazinin sınırlarını gösteren 1/1000 ölçekli bir harita yapmaktır. Bu haritada arazi su altında kalıp kalmadığına göre üç bölüme ayrılacak ve işaretlenecektir. İmtiyaz sahipleri bu harita ve resimlere ek olarak bir de rapor hazırlayacaktır. Bu rapor yapılacak işin teknik yönünü ortaya koyacak mahiyette olacaktır.²⁸

Buraya kadar söylenenler mukavelenin birinci ve ikinci maddelerinde yer verilen hususlardır. Daha sonraki maddelerde alınan kararlara göre imtiyaz dâhilinde olan daimi veya geçici olarak su altında kalan arazinin kurutulması ve ıslahı için kanal açılması, set yapılması gibi ne tür işlere ihtiyaç varsa bunların hepsi hazırlanacak haritalarda ve diğer çizimlerde gösterilecektir. Bütün bu işler imtiyaz sahipleri tarafından yapılacaktır. Yine mukavelede beyan edildiğine göre imtiyaz sahipleri bölgede şahıslara ait kanal, hendek ve ark gibi unsurları kaldırmak isterse sahiplerine tazminat ödeyerek bunu gerçekleştirebilecektir. Ayrıca eski köprü ayağı, kazık ve diğer enkazı da kaldırmak mümkündür. Yol ve geçitlerin inşasına duruma göre hükümet müdahale edebilecektir. Kullanılan malzemeler kaliteli olacak ve inşaatlar bilimsel metotlarla yapılacaktır. Suğla Gölü sularından istifade etmekte olan kişiler bu kurutma işinden dolayı zarara uğrarlarsa imtiyaz sahipleri bu zararı tazmin edeceklerdir. İmtiyaz sahipleriyle arazi sahipleri arasında anlaşmazlık çıktığında İstimlâk Kanununa göre hareket edilecektir. Geçici olarak inşaat için kullanılan arazinin sahiplerine hükümet marifetiyle imtiyaz sahipleri tarafından tazminat verilecektir.²⁹

Konu devlet arazisine geldiğinde ise imtiyaz sahiplerine daha serbest davranıldığı görülmektedir. Çünkü mukaveleye göre devlete ait topraklar inşaat için gerekli olduğu takdirde imtiyaz sahiplerine meccanen yani ücretsiz terk olunacaktır. Geçici olarak kullanılan devlet arazisinden de imalat veya çalışmalar müddetince bila ücret yani yine ücretsiz istifade edilecektir.³⁰

Mukaveleye göre imtiyaz sahipleri işin gerektirdiği ölçüde daha büyük ölçekli haritalar tanzim edecekler ve söz konusu kurutma işlemini proje haline getireceklerdir. Söz konusu çalışma irâde-i seniyye haline getirilip yani onaylandıktan sonra Nafia Nezareti'ne teslim edilecektir. Teslimat on sekiz ay içinde gerçekleşecektir.³¹

²⁸ *Takvîm-i Vekayi*, 27 Rebî-ül-ewvel 1332 / 10 Şubat 1329, No: 1737, s. 2.

²⁹ *Takvîm-i Vekayi*, 27 Rebî-ül-ewvel 1332 / 10 Şubat 1329, No: 1737, s. 2.

³⁰ *Takvîm-i Vekayi*, 27 Rebî-ül-ewvel 1332 / 10 Şubat 1329, No: 1737, s. 2.

³¹ *Takvîm-i Vekayi*, 27 Rebî-ül-ewvel 1332 / 10 Şubat 1329, No: 1737, s. 2.

Nezaret bu projeleri verilmiş tarihten itibaren üç ay içinde inceleyecek uygun olanı uygun haliyle olmayanı da gerekli düzeltmeyi yaparak tasdik edecektir. Bu işler üç ay içinde yapılmazsa projeler onaylanmış sayılacaktır.³² Görüldüğü gibi burada bir baskı vardır. Nafia Nezareti projeleri onaylamaya zorlanmakta üç ay içinde onaylamazsa projeler onaylanmış sayılmaktadır.

Zorunlu sebepler dışında imtiyaz sahipleri projelerin tasdikinden itibaren altı ay zarfında işe başlayacak ve üç sene içinde inşaat bitirilecektir. Zorunlu haller olursa bu durum mahalli hükümete ve Nafia Nezareti'ne bildirilecektir. Projelerdeki değişiklikler ya da yeni projeler söz konusu olduğunda ise bu durum yukarıda belirtilen esaslar çerçevesinde Nafia Nezareti'ne sunulacaktır. Yapılan işler tamamlandığında Nafia Nezareti bir komisyon kurarak geçici kabulünü yapacak bundan üç sene sonra da yine bir komisyon marifetiyle yapılacak incelemenin sonunda şartlar uygun görülürse kesin kabulü gerçekleşecektir.³³

Kabul komisyonlarının harcırah ve diğer masrafları imtiyaz sahipleri tarafından karşılanacaktır.³⁴ Dolayısıyla imtiyaz sahipleri tarafından ihtiyaçları karşılanacak olan bir komisyonun yapılan işleri kabul etmemesi de mümkün olmayacaktır.

İrâde-i seniyye kapsamındaki mukavelenamenin bir diğer bölümü "Arâzinin Tasnifi ve Eshâb-ı İmtiyâzın Hisse-i Menâfi'i" başlığı altında düzenlenmiş olup buna göre bölgedeki arazi üçe ayrılacaktır. Bu bölümlerden her birine dâhil olan arazinin sınırları haritalarda muhtelif renklerle ve zemin üzerinde sabit işaretlerle gösterilecektir. Arazinin özellikleri şöyledir:

Birinci sınıf arazi daima su altında kalan veya bataklık halinde bulunan ve bu yüzden ziraata uygun olmayan yerler.

İkinci sınıf arazi daimi surette su altında bulunmayıp yalnız bazı yıllarda veya her yıl sürekli olarak bazı mevsimlerde su altında kaldığından dolayı ancak ara sıra tarım yapılabilen yerler.

Üçüncü sınıf arazi ise genel olarak tarım yapılabilen ve menfaat sağlanan yerler olmakla beraber ara sıra veya daima gereğinden fazla sulak olduğundan dolayı kıymetten düşmüş yerlerdir.

Verilen bu imtiyazın ya da yapılan mukavelenamenin en önemli noktası, birinci sınıfa dâhil olup imtiyaz sahipleri tarafından temizlenip kurutulacak olan sahipsiz arazinin imtiyaz sahiplerinin malı olması ve bu arazinin söz konusu şahıslara ücretsiz tapu edilecek olmasıdır.

³² *Takvîm-i Vekayi*, 27 Rebi-ül-ewvel 1332 / 10 Şubat 1329, No: 1737, s. 2; *Takvîm-i Vekayi*, 28 Rebi-ül-ewvel 1332 / 11 Şubat 1329, No: 1738, s. 3.

³³ *Takvîm-i Vekayi*, 28 Rebi-ül-ewvel 1332 / 11 Şubat 1329, No: 1738, s. 3.

³⁴ *Takvîm-i Vekayi*, 28 Rebi-ül-ewvel 1332 / 11 Şubat 1329, No: 1738, s. 3.

Mukavelename ile birinci sınıftaki sahipsiz arazi imtiyaz sahiplerine verilirken sahipli arazinin yani kişilerin elinde bulunan toprakların yarısı, ikinci sınıfa mensup olanların dörtte biri imtiyaz sahiplerine terk edilecektir. Mesele bununla da bitmemektedir. Üçüncü sınıf arazide ise şöyle bir uygulama olacaktır: Bu arazi kurutma işinden sonra incelemeye alınacak yani kurutma işleminden önceki kıymetiyle kurutma işleminden sonraki kıymeti araştırılacak ve değer artışının yarısı arazi sahipleri tarafından yine imtiyaz sahiplerine ödenecektir.³⁵

Birinci ve ikinci sınıf arazi sahipleri yukarıda belirtildiği şekilde arazilerinin yarısını ve dörtte birini imtiyaz sahiplerine terk etmek istemedikleri takdirde imtiyaz sahipleri tarafından bir şirket kurulacaktır. Bu şirketin kurulması ve keşifler için yapılan masraflar da dâhil kurutma işlemi için yapılan bütün harcamalar birinci ve ikinci sınıfa dâhil olan sahipli ve sahipsiz araziye bölünecek, dönüm başına kaç kuruş düştüğü Nafia Nezareti'nce tespit edilecektir. Böylece hesaplanan bedel esas tutularak birinci sınıf arazi için tam ve ikinci sınıf arazi için yarım hisse itibarıyla zikredilen arazinin büyüklüğü ile orantılı bir şekilde hesaplanarak tespit edilecek miktardaki para arazi sahipleri tarafından imtiyaz sahiplerine ödenecektir. Üçüncü sınıf arazi sahipleri ise arazilerinde gerçekleşecek değer artışının yarısını nakit olarak ödemek istemedikleri takdirde bu paranın karşılığı olarak komisyon tarafından takdir olunan kıymet esasına göre gereken miktarda araziyi kendi arazisinden ayırarak imtiyaz sahiplerine terk edeceklerdir.³⁶

Bu hükümlere uygun olmak şartıyla arazi sahipleri tarafından imtiyaz sahiplerine verilmesi lazım gelen paranın imtiyaz sahipleri tarafından kabul edilecek muteber kefiller gösterilmek şartıyla en geç on sene zarfında yüzde beş basit faizle taksitler halinde ödenmesi gerekecektir.³⁷ Görüldüğü gibi burada arazi sahiplerinin lehine hiçbir şey yoktur. Her halükârda imtiyaz sahipleri kârlıdır. En az 20-30 bin dönüm arazinin imtiyaz sahiplerinin eline geçmesi ayrıca köylülerden büyük miktarda para talep edilmesi gündeme gelmektedir.

Söz konusu imtiyaz kapsamında önemli görevler üstlenecek bir komisyonun kuruluşu da mukavelenamenin başka bir maddesi ile düzenlenmiştir. Bu düzenleme de ilginçtir. Sahipli ve sahipsiz arazinin sınırlarını belirlemek, adı geçen araziden devamlı veya geçici olarak su altında bulunanları ayırt etmek, arazinin kurutulmadan önce ve sonraki kıymetlerini takdir etmek, arazi sahiplerinin kurutma işinden ne kadar zarar ya da kâr ettikle-

³⁵ *Takvîm-i Vekayî*, 28 Rebî-ül-ewvel 1332 / 11 Şubat 1329, No: 1738, s. 3.

³⁶ *Takvîm-i Vekayî*, 28 Rebî-ül-ewvel 1332 / 11 Şubat 1329, No: 1738, s. 3; *Takvîm-i Vekayî*, 29 Rebî-ül-ewvel 1332 / 12 Şubat 1329, No: 1739, s. 2.

³⁷ *Takvîm-i Vekayî*, 29 Rebî-ül-ewvel 1332 / 12 Şubat 1329, No: 1739, s. 3.

rini belirlemek üzere bir komisyon kurulacaktır. Bu komisyon ikisi arazi sahipleri tarafından ikisi imtiyaz sahipleri tarafından seçilmek ve üçü hükümet tarafından tayin olmak üzere yedi üyeden oluşacaktır. Komisyon keşiflerin yapıldığı andan itibaren görevine başlayacak, hükümetten dilekçeleri havale olunan müracaat sahiplerini dinleyecek, bölgedeki halktan ve hükümet memurlarından gerekli bilgi ve açıklamayı talep edebilecektir. Komisyonun oy çokluğu ile alacağı kararlar gerek imtiyaz sahipleri gerekse arazi sahipleri için mutlaka uyulacak kararlar olacaktır. Komisyon üyelerinin harcırahları, ilân ve inceleme masrafları tamamen imtiyaz sahipleri tarafından sağlanacaktır.³⁸

Bataklık alandaki vakıf arazileri de unutulmamıştır. Buna göre kurutulacak alanda tahsisat kabilinden vakıf arazisi yani mülkiyeti devlete ait ancak geliri hazineye alacaklı bir şahsa bırakılmış arazi varsa bunlar aynı şahsa ait araziler gibi işlem görecektir, evkaf-ı sahiha yani gerçek vakıf arazileri ise mevcut kanun ve usule tabi tutulacaktır.³⁹

Yapılacak kurutma işleminden zarar görebileceğini tahmin edenler ve itiraz etmek isteyenler için de bir yol bulunmuştur. Buna göre kurutma işlemine başlamadan önce İstanbul'da vilayet merkezinde yayınlanan beş gazetede ve kurutma işleminin yapılacağı bölgelerde de münadiler vasıtasıyla haftada birer defa olmak üzere toplam altı defa ilan verilecektir. Bu ilanlarda kurutulacak ve ıslah edilecek yerlerdeki arazinin sınıflara ayrılmasından, sınırlarının belirlenmesinden veya yapılacak işlerden zarar göreceğini tahmin edenlerin merkezi ya da mahalli hükümete müracaat etmeleri duyurulacaktır. Bir yıl içinde müracaat etmeyenlerin bundan sonraki müracaatları dikkate alınmayacaktır. Mahalli hükümetten başka makamlara yapılan başvurular süresi içinde ilgili komisyona ulaştırılmazsa zamanı geçtiğinden dolayı dikkate alınmayacaktır.⁴⁰

Mukavelenamenin dördüncü ve son bölümü ise muhtelif maddelerden oluşmaktadır. İmtiyaz sahipleri mukavelenamenin irâde-i seniyyeye dönüşmesinden itibaren iki ay zarfında Osmanlı Bankasına nakden veya piyasa fiyatıyla devlet tahvili olarak bin lira teminat vereceklerdir. Teminatın yatırılmasından sonra Ferman-ı Âli kendilerine teslim olunacaktır. Bu teminat, işin kesin kabulü yapıldıktan sonra iade edilecektir. İmtiyaz sahipleri iki ay içinde teminatı yatırmaz ise kendilerine ayrıca bir uyarı yapılmayacak ve imtiyazı kaybetmiş sayılacaklardır.⁴¹

³⁸ *Takvîm-i Vekayi*, 29 Rebî-ül-ewvel 1332 / 12 Şubat 1329, No: 1739, s. 3.

³⁹ *Takvîm-i Vekayi*, 29 Rebî-ül-ewvel 1332 / 12 Şubat 1329, No: 1739, s. 3.

⁴⁰ *Takvîm-i Vekayi*, 29 Rebî-ül-ewvel 1332 / 12 Şubat 1329, No: 1739, s. 3.

⁴¹ *Takvîm-i Vekayi*, 30 Rebî-ül-ewvel 1332 / 13 Şubat 1329, No: 1740, s. 1.

İmtiyaz sahipleri kurutma işini kendileri yapabilecekleri gibi iç tüzüğü Nafia Nezaretince onaylanacak bir Osmanlı anonim şirketine de devredebilecektir.⁴²

Hükümet imtiyaz dâhilinde lüzum gördüğü yerlerde tabya ve istihkâmlar yapabilecek ve bundan dolayı imtiyaz sahipleri hiçbir suretle zarar ve ziyan talebinde bulunamayacaktır.⁴³

İşler bittikten sonra yapılan kanal, hendek, hark gibi kurutmaya sağlayacak bütün yapıların tamiri için de bir komisyon kurulması düşünülmüştür. Buna göre kesin kabulü yapılan kanal, hendek, hark gibi yapıların korunması ve tamiratının sağlanması için imtiyaz sahipleri veya yerlerine geçecek şirketin de dâhil olduğu bütün arazi sahipleri arasından seçilecek üç kişi ve hükümet tarafından tayin olunacak üç kişiden oluşan toplam altı kişilik bir heyet oluşturulacaktır. Bu heyet herkesin arazisinin büyüklüğü ve temin ettiği yararın derecesi nispetinde tamirata katkıda bulunmasına nezaret edecektir. Heyete arazi sahipleri tarafından seçilecek üyelerin hükümetçe kabul ve memuriyetlerinin tasdik edilmesi gerekecektir. Ayrıca bu işle ilgili toplanacak paranın miktarı ile harcanmasına dair düzenlenecek nizamname hükümetin onayına sunulacaktır.⁴⁴

İmtiyaz sahipleri zamanında işi bitirmeyip uyarıları da dikkate almazlarsa teminatları yanacak ve imtiyaz feshedilecektir. Böyle bir durumda işin devamını sağlamak için imtiyaz sahiplerinin de görüşü alınarak Nafia Nezaretince belirlenecek miktar üzerinden müzayede yapılacaktır. Müzayedenin sonunda işi alan kimse yine bu mukavele hükümlerine tabi olacaktır. İmtiyaz sahiplerinin hak ve vazifeleri bu kişiye devredilecektir. İhale bedelinden müzayede masrafı ve diğer masraflar düşüldükten sonra kalan kısım imtiyaz sahiplerine ödenecektir. Müzayededen sonuç alınamaz ise üç ay sonra kıymet ve fiyat belirtilmeksizin yeniden bir müzayede ilanı yapılacaktır. Bundan da sonuç alınamaz ise imtiyaz sahibinin hiçbir hakkı kalmayacak, yaptığı inşaatlar ve bütün alet edevat devletin malı olacaktır. İmtiyaz sahipleri yeniden bu işe talip olurlarsa o zaman yanmış olan teminatın iki misli teminat ödeyeceklerdir.⁴⁵

Çalışmaların başlayıp kesin kabulün yapılacağı tarihe kadar imtiyaz sahipleri inşaat üzerinde yapılacak teftişin masraflarını karşılamak üzere Nafia Nezaretine her ay on lira ödeyecektir.⁴⁶

⁴² *Takvîm-i Vekayî*, 30 Rebî-ül-ewvel 1332 / 13 Şubat 1329, No: 1740, s. 1, 2.

⁴³ *Takvîm-i Vekayî*, 30 Rebî-ül-ewvel 1332 / 13 Şubat 1329, No: 1740, s. 2.

⁴⁴ *Takvîm-i Vekayî*, 30 Rebî-ül-ewvel 1332 / 13 Şubat 1329, No: 1740, s. 2.

⁴⁵ *Takvîm-i Vekayî*, 30 Rebî-ül-ewvel 1332 / 13 Şubat 1329, No: 1740, s. 2.

⁴⁶ *Takvîm-i Vekayî*, 30 Rebî-ül-ewvel 1332 / 13 Şubat 1329, No: 1740, s. 2.

İmtiyaz sahipleri çalışmalar esnasında ihtiyaç duyuldukça çağrılacak bir ecnebi başmühendisin dışında bütün çalışanlarını Osmanlı tebaasından seçecektir.⁴⁷

İnşaat çalışmaları sırasında tarihi eser vesaire ortaya çıkması halinde mevcut nizâmâta göre hareket edilecektir.⁴⁸

Çalışmalar sırasında hükümet inşaat alanında fen ya da zabıta memurları buldurmak lüzumu hissederse bunların ikametleri için geçici binalar imtiyaz sahipleri tarafından yapılacaktır.⁴⁹

Mukavelenamenin irâde-i seniyyeye dönüştüğü tarihten kesin kabul yapılmaya kadar imtiyaz sahipleri ya da devredecekleri şirketin ikametgâhı Konya'da olacak ya da orada resmi bir vekil yani vekâleti yazı ile bildirilmiş ya da onaylanmış bir temsilci bulduracaktır. Aksi halde belediyeye yapılacak tebligat imtiyaz sahipleri veya yerlerine geçecek şirkete tebliğ edilmiş sayılacaktır.⁵⁰

Mukavelenamenin uygulanmasından dolayı hükümet ve imtiyaz sahipleri arasında çıkacak anlaşmazlıklar Şura-yı Devlette, imtiyaz sahipleriyle ahali arasında çıkabilecek anlaşmazlıklar ise ait olduğu Osmanlı mahkemelerinde halledilecektir.⁵¹

Bu mukavelename 2 Nisan 1329 (15 Nisan 1913) tarihli ve 18 nolu tezkiye-i samiyeye yani sadrazamlık makamından yazılan yazı ile tebliğ olunan irâde-i seniyyeye uygun olarak der-saâdetde yani İstanbul'da karşılıklı olarak imzalanmıştır.⁵²

14 Ağustos 1329 (27 Ağustos 1913) tarihinde bu mukavelenameyi imtiyaz sahipleri olarak Tevfik Bey adına vekâletname ile vekili Rifat, Ahmed Bey adına vekâletname ile vekili ve kendi adına Ohannes Arslanyan, Mahmud Bey ve Bogos Arslanyan imzalarırken hükümet adına ise Nafia Nazırı Osman Nizami Bey imzalamıştır.⁵³ Bu irâde-i seniyye ve mukavelename şöyle bir tarihi süreçten geçmiştir:

⁴⁷ *Takvîm-i Vekayi*, 30 Rebî-ül-ewvel 1332 / 13 Şubat 1329, No: 1740, s. 2.

⁴⁸ *Takvîm-i Vekayi*, 30 Rebî-ül-ewvel 1332 / 13 Şubat 1329, No: 1740, s. 2.

⁴⁹ *Takvîm-i Vekayi*, 30 Rebî-ül-ewvel 1332 / 13 Şubat 1329, No: 1740, s. 2.

⁵⁰ *Takvîm-i Vekayi*, 30 Rebî-ül-ewvel 1332 / 13 Şubat 1329, No: 1740, s. 2.

⁵¹ *Takvîm-i Vekayi*, 30 Rebî-ül-ewvel 1332 / 13 Şubat 1329, No: 1740, s. 2.

⁵² *Takvîm-i Vekayi*, 30 Rebî-ül-ewvel 1332 / 13 Şubat 1329, No: 1740, s. 2.

⁵³ *Takvîm-i Vekayi*, 30 Rebî-ül-ewvel 1332 / 13 Şubat 1329, No: 1740, s. 2; Osman Nizami Paşa 1856-1939 yılları arasında yaşamıştır. 16.10.1908-23.04.1913 tarihleri arasında Berlin Büyükelçiliği, Haziran-Aralık 1913 tarihleri arasında Nafia Nazırlığı ve 20.08.1921-30.08.1922 tarihleri arasında da Roma Büyükelçiliği yapmıştır (Sinan Kunalalp, *Son Dönem Osmanlı Erkân ve Ricâli (1839-1922) Prosopografik Rehber*, İsis Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul, 2003, s. 115). Berlin Büyükelçiliği sırasında Londra'da I. Balkan Savaşı sonrasında yapılan 13 Aralık 1912'de başlayan barış konferansına katılan Türk heyetindeki temsilcilerden biridir (*New York Times*, 10 Aralık 1912). Aynı zamanda Bulgaristan'la 29 Eylül 1913'te yapılan barış antlaşmasında imzası vardır (Nihat Erim, *Devletlerarası Hukuku ve Siyasi Tarih Metinleri*, Cilt I, Ankara, 1953, s. 457). Osman Nizami Paşa Nafia Nazırlığı döneminde Ali Fuat Cebesoy'un Kuzguncuk'taki evinde bir hafta sonu Mustafa Kemal ile tanışmıştır. Osman Nizami Paşa'nın "İstibdat idaresi bir gün elbette yıkılacaktır. Fakat onun yerine batılı manada bir idare gelip de memleketi her bakımdan acaba kalkındırabilecek midir? Ben buna inanmıyorum" demesi Mustafa Kemal'i kuşlandırmıştır. Nizami Paşa Abdülhamit'in adamlarından biri olabilir mi? Kendisinin ağzını arayan bir hafife midir? Mustafa Kemal, bu olasılıklara karşın gene de düşüncelerini cesaretle söy-

1 Nisan 1913'te bir irâde-i seniyye çıkarılarak Karaman Suğla Bataklığını kurutma imtiyazının ilgili kişilere verildiği onaylanmıştır.

15 Nisan 1913'te 18 nolu sadrazamlık tebliği ile irâde-i seniyye imtiyaz sahiplerine duyurulmuştur.

27 Ağustos 1913'te imtiyaz sahipleri ve devlet adına söz konusu irâde-i seniyyeye uygun olarak mukavelename karşılıklı olarak imzalanmıştır.

Böylece irâde-i seniyye ve irâde-i seniyyeye iktiran eden yani eki haline gelen mukavelename 23 Şubat 1914 tarihinden başlamak üzere kısım kısım Takvîm-i Vekayî'de yayınlanmıştır.⁵⁴

Ayrıca 1330 tarihinde İstanbul Bâb-ı Âli Caddesi, 23-32 numaralı adreste bulunan Cihân Matbaasında "*Karaman Kasabası Kurbunda Vâki' Suğla Gölü'nün Teybisi Hakkında İmtiyaz Mukavelenamesi Lâyihasıdır*" adıyla küçük bir risale yayınlanmıştır. Bir örneği bugün Erzurum'da Atatürk Üniversitesi Kütüphanesinde bulunan bu Lâyiha günümüz Türkçesine aktarılarak orijinal metniyle birlikte makalemizin sonuna eklenmiştir.⁵⁵

Ancak Takvîm-i Vekayî'de yayınlanan irâde-i seniyye ve irâde-i seniyyeye dönüşen mukavelename ile İstanbul'da Cihân Matbaasında müstakil olarak bastırılan mukavelename arasında bazı küçük imla ve söyleyiş farklılıkları dışında çok ciddi anlam farklılıklarına yol açabilecek alıntı veya noksanlar da bulunmaktadır:

Takvîm-i Vekayî'de mukavelename ile birlikte irâde-i seniyye metni ve başta padişah olmak üzere hey'et-i vükelânın isimlerine yer verilirken, Lâyihada bu kısım yoktur.⁵⁶

Takvîm-i Vekayî'de yayınlanan mukavelenameyi Osmanlı Devleti adına Nafia Nazırı Osman Nizami imzalamıştır. Lâyihanın sonunda ise herhangi bir imza yoktur.⁵⁷ Ancak Lâyihanın ikinci sayfasında Nafia Nazırı olarak "*Osmanlı Devleti namına hareket eden Meclis-i Âyân a'zâsından Ticaret ve*

lemeye karardır. Der ki: "Paşa Hazretleri! Garplı manadaki idareler de zamanla gelişmişlerdir. Bugün uyur gibi görünen milletimizin çok kabiliyeti ve cevheri vardır. Fakat bir- inkılâp vukuunda bugün iş başında olanlar yerlerini muhafaza etmeye kalkarlarsa o vakit buyurduğunuz kabul etmek lazım gelir. Yeni nesiller içerisinde her hususta itimada layık insanlar çıkacaktır." Osman Nizami Paşa susup, olumlu ya da olumsuz hiçbir cevap vermemiştir. Aynı günün akşamı ayrılmak üzere veda eden Mustafa Kemal'e şunları söylemiştir: "Mustafa Kemal Efendi oğlum, sen, bizler gibi yalnız Erkân-ı Harp zabıtı olarak normal bir hayata atılmayacaksın. Keskin zekân ve yüksek kabiliyetin memleketin geleceği üzerinde müessir olacaktır. Bu sözlerimi bir kompliman olarak alma. Sende, memleketin başına gelen büyük adamların daha gençliklerinde gösterdikleri müstesna kabiliyet ve zekâ emareleri görmekteyim. İnşallah yanılmamış olurum." (Ali Fuat Cebesoy, *Sınıf Arkadaşım Atatürk*, İstanbul, 1981, s. 36). Osman Nizami Paşa yanılmamıştır. Gerçekten de Mustafa Kemal, gençlik çağlarından beri geleceğin Atatürk'ünden belirtiler ve ışıklar vermiştir.

⁵⁴ *Takvîm-i Vekayî*, 27 Rebî-ül-ewvel 1332 / 10 Şubat 1329, No: 1737, s. 1; *Takvîm-i Vekayî*, 30 Rebî-ül-ewvel 1332 / 13 Şubat 1329, No: 1740, s. 2.

⁵⁵ Bkz. EKLER BELGE 3, *Karaman Kasabası Kurbunda Vâki' Suğla Gölü'nün Teybisi Hakkında İmtiyaz Mukavelenâmesi Lâyihası*, Matbaa-i Cihân, Bâb-ı Âli Caddesi Numero 23-32, İstanbul 1330 (Bundan sonra *Lâyiha* şeklinde gösterilecektir).

⁵⁶ *Takvîm-i Vekayî*, 27 Rebî-ül-ewvel 1332 / 10 Şubat 1329, No: 1737, s. 1; *Lâyiha*, s. 2.

⁵⁷ *Takvîm-i Vekayî*, 30 Rebî-ül-ewvel 1332 / 13 Şubat 1329, No: 1740, s. 2; *Lâyiha*, s. 10.

Nafia Nazırı utûfetli Gabriel Noradunkyan Efendi Hazretleri” ifadesi kullanılmıştır.⁵⁸

Takvîm-i Vekayî’de “*harîta-i mufassala*” tabiri kullanılırken, Lâyihada “*harîta-i muntazama*” tabiri kullanılmıştır.⁵⁹

Takvîm-i Vekayî’de ölçekler hem rakamla hem de yazıyla ifade edilirken, Lâyihada sadece rakamla ifade edilmiştir.⁶⁰

Takvîm-i Vekayî’de yayınlanan mukavelenamenin dokuzuncu maddesinde yer alan, “*İş bu muamele üç ay zarfında Nezâretce ifâ edilmediği halde projeler tasdik edilmiş add olunacaktır*” ifadesi Lâyihada yayınlanan mukavelenamedeki aynı maddede yer almamaktadır.⁶¹

Takvîm-i Vekayî’de yayınlanan mukavelenamenin yirminci maddesi “*Hükûmet-i seniyye daire-i imtiyaz dâhilinde lüzum göreceği mevâkide tabya ve istihkâmlar inşa edebilecek ve bundan dolayı sahib-i imtiyazın bir gûna zarar ve ziyân talebine hakkı olmayacaktır*” şeklinde iken, Lâyihada ise aynı madde şöyle düzenlenmiştir: “*Hükûmet-i seniyye arzu ettiği takdirde daire-i imtiyaz dâhilinde tensib edeceği mevâkide kendi hesabına istihkâmat-ı daim ve muvakkate inşa edebilecektir.*” Yani Lâyihada imtiyaz sahiplerinin zarar ve ziyân talebinde bulunamayacakları hususu dile getirilmemiş veya metinden çıkarılmıştır.⁶²

Takvîm-i Vekayî’deki yirmi birinci maddede kullanılan “*hey’et*” kelimesi yerine Lâyihada “*sendika*” kelimesi kullanılmıştır.⁶³

Görüldüğü gibi buraya kadar arada bazı küçük farklar vardır hatta bunlardan bazıları dikkate almaya değmeyecek niteliktedir. Ancak bazı noktaları gözden uzak tutmak mümkün değildir. İşte bunlardan biri şudur:

Mukavelenamenin Lâyihada yayınlanan kısmında bir yirmi ikinci madde vardır ki bu madde Takvîm-i Vekayî’de yoktur ve şundan bahsetmektedir: “*Gerek efrâd-ı ahâlinin tahd-ı tasarrufunda bulunan ve gerek eshâb-ı imtiyaza aid olan birinci sınıf arâzi amelîyyâtının ikmâliyle kabil-i ziraat bir hale getirildikten sonra iki sene müddetle a’şârdan ve vergiden muaf olacaktır*”.⁶⁴ Bu da imtiyaz sahiplerine tanınmış başka bir ayrıcalıktır.

Buradan itibaren her iki kısımdaki mukavelenamenin maddeleri arasında bir uyumsuzluk ortaya çıkmaktadır. Uyumsuzluğun sebebi de yukarıda bahsedilen maddenin mukavele metnine sokulmuş olmasıdır. Dolayısıyla Takvîm-i Vekayî’deki yirmi ikinci madde Lâyihada yirmi üçüncü

⁵⁸ Lâyîha, s. 2.

⁵⁹ *Takvîm-i Vekayî*, 27 Rebî-ül-ewvel 1332 / 10 Şubat 1329, No: 1737, s. 1; Lâyîha, s. 2, (harîta-i mufassala- tafsilâtli harîta, harîta-i muntazaman-intizamli harîta) .

⁶⁰ *Takvîm-i Vekayî*, 27 Rebî-ül-ewvel 1332 / 10 Şubat 1329, No: 1737, s. 1; Lâyîha, s. 2.

⁶¹ *Takvîm-i Vekayî*, 28 Rebî-ül-ewvel 1332 / 11 Şubat 1329, No: 1738, s. 3; Lâyîha, s. 5.

⁶² *Takvîm-i Vekayî*, 30 Rebî-ül-ewvel 1332 / 13 Şubat 1329, No: 1740, s. 2; Lâyîha, s. 9.

⁶³ *Takvîm-i Vekayî*, 30 Rebî-ül-ewvel 1332 / 13 Şubat 1329, No: 1740, s. 2; Lâyîha, s. 9.

⁶⁴ Lâyîha, s. 9; *Takvîm-i Vekayî*, 30 Rebî-ül-ewvel 1332 / 13 Şubat 1329, No: 1740, s. 2.

maddeye denk gelmiştir.⁶⁵ Yine bu nedenle Takvîm-i Vekayî'deki mukavelename yirmi sekiz madde iken Lâyihadaki mukavelename yirmi dokuz madde olmuştur.⁶⁶ Görüldüğü gibi söz konusu mukavelename hem Takvîm-i Vekayî'de yayınlanmış hem de bir broşür haline getirilmiştir. Ancak broşürde yapılan ekleme ve çıkarmaların genelde imtiyaz sahiplerinin lehine olduğu hissedilmektedir.

Bu irâde-i seniyyenin çıkarılması ve mukavelenamenin imzalanmasından yaklaşık yedi-sekiz yıl sonra 1922'de Karaman İdadisi Riyaziyye Muallimlerinden Sapançalı H. Hüseyin Suğla Bataklığı ile ilgili olarak şunları yazmıştır:

"Suğla Bataklığı:

Karaman'ın havasını asıl ifsad ve birçok hastalıkları tevelliüd eden mevrûi doğurran bataklık budur. Suğla Bataklığı, Çavuş Gölü'nden akan su ile teşekkül etmiştir. Bu bataklık dahi takriben yirmi bin dönümü mütecaviz arazi işgal etmekte olup kurutulması için on sene evvel bir anonim şirketi teşekkül ederek imtiyazını almıştır.

İmtiyaz Sahipleri:

*Maalesef teybis için bir amelîyyât başlamadı. Teybis olunduğu gibi meydana çıkacak arazi imtiyaz sahiblerine kalıyor. Aynı zamanda civarındaki karyeler ahali-sine de mezkûr araziden istifade için bazı müsaadat bahş edildiği mukavelenamede mündericidir. Filhakika şu menhut bataklık ortadan kalkarsa Karaman'ın havası fekalâde letafet ve ciyadet iktisab edecektir."*⁶⁷

Ahmet Şerif Suğla Gölü ve Bataklığını kurutma teşebbüslerinin Gabriyel Noradunkyan'ın Nafia Nazırlığı döneminde (7 Ağustos 1908-9 Eylül 1909)⁶⁸ başladığını 25 Nisan 1910 tarihli yazısında ifade etmiştir.⁶⁹ Sapançalı Hüseyin ise 1922 tarihli eserinde bu teşebbüslerin on yıl önce başladığını ve henüz sonuçlanmadığını dile getirmiştir.⁷⁰

Görüldüğü gibi Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde gündeme gelen bu proje muhtemelen I. Dünya Savaşı'nın başlaması, arazi sahiplerinin kabul edemeyeceği hükümler taşınması ve imtiyaz sahiplerinin büyük bir rant elde etmek peşinde olduklarının anlaşılması nedeniyle başarılı olamamıştır. Bu işi devlet adına organize eden Gabriyel Noradunkyan ve Nikola Konsantin Basarya gibi Nafia Nazırlarının ve imtiyaz sahiplerinden Bogos Arslanyan ve Ohannes Arslanyan'ın da Ermeni olması dikkat çekicidir. Ayrıca yine imtiyaz sahiplerinden olup mukavelenameye imza atmıyıp vekâlet-

⁶⁵ *Takvîm-i Vekayî*, 30 Rebî-ül-ewvel 1332 / 13 Şubat 1329, No: 1740, s. 2; *Lâyiha*, s. 9.

⁶⁶ *Takvîm-i Vekayî*, 30 Rebî-ül-ewvel 1332 / 13 Şubat 1329, No: 1740, s. 2; *Lâyiha*, s. 10.

⁶⁷ Sapançalı H. Hüseyin, *Karaman Ahval-i İctimaiyye Coğrafîyye ve Tarihiyye 1338 R. / 1341 H. (Birinci Kitap)*, Yay. İbrahim Güler, Türk Tarih Kurumu, 1990, s. 31.

⁶⁸ Karakoç, *agm.*, s. 162.

⁶⁹ Şerif, *age.*, s. 219, 222.

⁷⁰ Sapançalı, *age.*, s. 31.

name ile kendilerine Ohannes Arslanyan ve Rıfat Efendiyi vekil tayin eden Osman Paşazade Ahmed ve Edhem Paşazade Tevfik Bey ve kendi adına mukavelenameyi imzalayan tüccardan Mahmud Efendi'nin kimler olduğu ise bilinmemektedir. Gazeteci Ahmed Şerif'in yukarıda yer verilen yazısında işin içinde yabancıların olduğunu söylemesi de gerçekten projenin yerli olmadığını özellikle çoğunluğunu Ermenilerin oluşturduğu bir gruba imtiyaz verildiği ya da bazı kişilerin bu hususta Ermenilerle işbirliğine girdiğini göstermektedir. Elbette ki bu projenin o günlerde gerçekleştirilememiş olması sevindiricidir.

Bugün bu proje devletin gücüyle gerçekleşmiştir. Suğla Gölü ve Bataklığı bölgesinin günümüzdeki durumunu tetkik etmek maksadıyla gittiğimiz Hamidiye Köyü'nün Muhtarı Ekrem Koçak bölge ile ilgili olarak şunları söylemiştir: *"Biz Bulgaristan göçmeniyiz. Bu köy buraya aşağı yukarı 120 yıl önce kurulmuş. Köy II. Abdülhamit zamanında Hamidiye adını almış. Köy şu anda çok kalabalık değil. Burada 115 civarı seçmen çıkıyor ve ben ilkokula giderken 80-85 hane vardı. Şimdi 35 hane anca çıkar. Çok göç oldu. Kalanlar da o hanenin son sahibidir. Onlar da öldü mü o haneler de kapanacak. Hele ki kış gününde hiç kimse kalmıyor. Şehirden ev alıyorlar orada yaşıyorlar. Yazın gelirler burada ekin ekerler, çiftçilik yaparlar. Hayvancılık da yapılır. Buralara pancar, arpa, buğday ve mısır ekilir. İçme suyunu kapalı şebeke kuyu suyundan sağlıyoruz. Su okulun orada bulunan depodan buraya gelir. Bizim sularımız acıdır ama. Zamanla su burada gölde yata yata acımıştır, bozulmuştur. Biz kuyuya kaplama sistemi yapıyoruz yoksa o su içilemez. Buradaki kuyuların hepsinde sular çekilmiştir. Eskiden bu kuyularda inekleri suladığımı biliyorum. Bunlar çok eski kuyudur. Şu anda bunlara çocuklar ve hayvanlar düşmesin diye ağızları taşlarla kapatılmıştır.*

Göl ve bataklık suları kurutulmadan önce su köyün yakınlarına kadar ulaşır, evlere yaklaşık 200-300 m uzaklıkta olurdu. Gölde 2-3 metre kadar su oluyordu. Fazla derin değildi. Buralarda çok kamış olurdu. Aşağı yukarı 20 yıldır su yok. Kılbasan üzerinden Karaköprü suyu gelirdi buralara. Çok su geldiği zamanlarda kanallarda patlamalar olurdu. 8-10 metre patlardı ve taşan sular buralara dolardı. Buralar alçak olduğu için buralara akardı. Tahliye kanalları tarlalardan artan suları dökmek için yapılmıştı. Şu anda ekim yapanlar kuyular vasıtasıyla sulama yapıyorlar. Günümüzde su Karaman'daki Gödet Barajından geliyor. 6-7 tane köy bu barajın suyunu kullanıyor. Yolun sol tarafı tapulu arazi. 1 km ileride bir kuyu var. Biz oraya Karaköprü suyunu transit taşımak için bir kanal açtırdık. Onun berisi mera. Ondan ötesi de hazine arazisi. 1988'lerde kadastro çalışmaları olduğunda buraları hep meraya bıraktık. O yıllardan beri göl yeri meradır.

Gölün tekrar su ile doldurulması⁷¹ işimize çok yarar. Neden yarar diye soracak olursanız yer altı suları her geçen gün daha derine iniyor. Eskiden tarlalarda zincirli kuyular vardı o kuyularda sular 1 metre derindeydi elimizle erebiliyorduk. Elimizi yıkayıp oradan su içerdik. Şimdi o sular hep gitti. Şu anda dalgiç pompalar 70-80 metreden su çekiyor. Buraları tekrar su doldururlarsa yer altı suları da elbette zenginleşecek. Hayvanlara da tekrar ot olacak.

Buralar hep kamışlıktı, sazlıktı. 4-5 metre boyunda kamış olurdu. Bizim evlerin üzerinde gördüğünüz kamışlar bu gölün kamışudur. Bu köyden kamış bile satarlardı. İhraç bile ediyorlardı, Avrupa'ya gönderilirdi. 1980'lerde yapılırdı bu iş.”⁷²

SONUÇ

Karaman yakınlarındaki Suğla Gölü ve çevresi yüzyıllar boyunca verimli tarım arazisi olarak önemli bir gelir kaynağı konumunda idi. Bu özelliği ile Osmanlı Kanunnamelerinde, Şer'îye Sicillerinde, Osmanlı Mufassal Tahrir Defterlerinde ve çizilen haritalarda yer almıştır. Bölgenin verimli topraklara sahip olması gözlerin buraya çevrilmesine sebep olmuştur. Bataklık kurutup ortaya çıkacak tarım arazisine sahip olmak bazı kişilere cazip gelmiştir. Yukarıda ifade edilen gelişmelerden anlaşılacağı üzere bu kişiler bölge halkı ve arazi sahiplerini hiçe sayarak kendi menfaatleri doğrultusunda hareket etmek istemişlerdir. Bunlar emellerini gerçekleştirmek için bir irâde-i seniyye çıkartmayı bile başarmışlardır. Ancak bu düşünceleri gerçekleşmemiştir.

Doğal olarak bölgedeki bataklık problemi de devam etmiştir. Çünkü Karaman ovasına su taşıyan Eskiçay, Fisandon veya Gödet Çayı, İbrala ve Deliçay yağışın fazla olduğu yıllarda Suğla ve Çavuş bataklıklarını oluşturmaktaydı. Bu arazi kaybına sebep olduğu gibi sıtma dolayısıyla halk sağlığını da tehdit ediyordu. 1951-1956 yılları arasında bütün bu çayların fazla sularını Ereğli Akgöl bataklık gölüne taşımak için Deliçay ana boşaltım kanalı açılmıştır. Açılan kanalların toplamı 73 km olup bunun yaklaşık 50 km'si Deliçay ana boşaltım kanalı, 15 km'si İbrala ana boşaltım kanalı, 8 km'si Çavuş ana boşaltım kanalıdır. Bu proje ile 30.000 dönüm arazi kuru-tulmuştur.⁷³ 1958 yılında yapılan Ayrancı Barajı⁷⁴ ve 1988 yılında inşa edilen Karaman merkezdeki Gödet Barajı⁷⁵ da göl ve bataklıkların kurutulmasına katkıda bulunmuş fakat bu uygulama günümüzde yer altı sularının çekilmesine sebep olmuştur.

⁷¹ Mavi Tünel Projesini kastediyor.

⁷² agr., 13.02.2013.

⁷³ Mehmet Bildirici, *Tarihi Su Yapıları Konya-Karaman-Niğde-Aksaray-Yalvaç-Side-Mut-Silifke*, Ankara, 2009, s. 327.

⁷⁴ Bildirici, age., s. 354.

⁷⁵ Bildirici, age., s. 328.

Ancak şurası unutulmamalıdır ki Cumhuriyet hükümetleri söz konusu bataklıkları devlet imkânlarıyla kurutmuş, kimseye ayrıcalık vermediği gibi arazi sahiplerini de zor durumda bırakmamış, toprak ya da para talep etmemiştir.

KAYNAKÇA

- Aköz, Alaaddin, Kanunî Devrine Ait 939-941/1532-1535 Tarihli Lârende (Karaman) Şer'îye Sicili Özet-Dizin-Tıpkıbasım, 2. Baskı, Tablet Kitabevi, Konya, Haziran 2006.
- Akgündüz, Ahmet, Osmanlı Kanunnâmeleri ve Hukukî Tahlilleri, 3. Kitap, Fey Vakfı Yayınları, İstanbul, 1991.
- Başbakanlık Osmanlı Arşivi, İdare-i Meclis-i Mahsus, 3325.
- Bildirici, Mehmet, Tarihi Su Yapıları Konya-Karaman-Niğde-Aksaray-Yalvaç-Side-Mut-Silifke, Ankara, 2009.
- Bozyiğit, Recep, "Mavi Boğaz (Konya) ve Çevresinin Jeomorfolojik Özellikleri", Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 29, 2010, s. 231-250.
- Cebesoy, Ali Fuat, Sınıf Arkadaşım Atatürk, İstanbul, 1981.
- Devlilioğlu, Ferit, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat, Haz: Aydın Sami Güneysel, 12. Baskı, Ankara 1995.
- Erdoğan, Mehmet Akif, Osmanlı Yönetiminde Beyşehir Sancağı (1522-1584), İzmir, 1998.
- Eren, Hasan, "Suğla", Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Enstitüsü Türkoloji Dergisi, IV. Cilt, Sayı 1, Ankara 1972, s. 93-96.
- Erim, Nihat, Devletlerarası Hukuku ve Siyasi Tarih Metinleri, Cilt I, Ankara, 1953.
- Gazi Ahmed Muhtar Paşa, Takvîmü's-Sinîn, Haz: Yücel Dağlı-Hamit Pehlivanlı, Genelkurmay Basımevi, Ankara 1993.
- Gümüşçü, Osman, XVI. Yüzyıl Larende (Karaman) Kazasında Yerleşme ve Nüfus, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 2001.
- Hamidiye (Suğla) Köyü Muhtarı Ekrem Koçak ile röportaj, 13.02.2013.
- Karakoç, Ercan, "Osmanlı Hariciyesinde Bir Ermeni Nazır: Gabriyel Noradunkyan Efendi", Uluslararası İlişkiler, Cilt 7, Sayı 25, Bahar 2010, s. 157-177.
- Karaman Kasabası Kurbunda Vâki' Suğla Gölü'nün Teybîsi Hakkında İmtiyâz Mukavele-nâmesi Lâyihası, Matbaa-i Cihân, Bâb-ı Âlî Caddesi Numero 23-32, İstanbul 1330.
- Karağuz, Güngör, Arkeolojik ve Filolojik Belgeler Işığında M. Ö. II. Binde Orta Anadolunun Güney Kesimi, Çizgi Kitapevi, Konya, 2005.
- Konyalı, İbrahim Hakkı, Âbideleri ve Kitabeleri İle Konya Tarihi, Burak Matbaası, Ankara, 1997.
- Kuneralp, Sinan, Son Dönem Osmanlı Erkân ve Ricali (1839-1922) Prosopografik Rehber, İsis Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul, 2003.
- Kurt, Mehmet, Antik Çağda Karaman (Laranda) ve Yakın Çevresi Tarihî Coğrafya-Yerleşimler-Kalıntılar-Buluntular, Çizgi Kitapevi, Konya, 2011.
- Mısırlıoğlu, Ahmet, Karaman Tarihi ve Kültürü Bir Zamanlar Karaman, (Bifa Bisküvi ve Gıda Sanayi A. Ş.'nin Katkılarıyla Basılmıştır), 2. Baskı, Haziran 2008.
- New York Times, 10 Aralık 1912.
- Önder, Mehmet, Seydişehir Tarihi, Seydişehir Belediyesi Yayınları, 1986.
- Sapançalı H. Hüseyin, Karaman Ahval-i İctimaiyye Coğrafıyye ve Tarihiyye 1338 R. / 1341 H. (Birinci Kitap), Yay. İbrahim Güler, Türk Tarih Kurumu, 1990.

- Strabon, Geographika Antik Anadolu Coğrafyası Kitap XII-XIII-XIV, Çev. Adnan Pekman, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, Dördüncü Baskı, İstanbul, 2000.
- Şerif, Ahmet, Anadolu'da Tanîn, Haz. Mehmed Çetin Börekçi, I. Cilt, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 1999.
- Takvîm-i Vekayi, 27 Rebî-ül-evvel 1332/10 Şubat 1329, No: 1737.
- Takvîm-i Vekayi, 28 Rebî-ül-evvel 1332 / 11 Şubat 1329, No: 1738.
- Takvîm-i Vekayi, 29 Rebî-ül-evvel 1332 / 12 Şubat 1329, No: 1739.
- Takvîm-i Vekayi, 30 Rebî-ül-evvel 1332 / 13 Şubat 1329, No: 1740.

EKLER

A. RESİMLER

Resim 1

Suğla Gölü'nün günümüzdeki görünümü

Resim 2

Günümüzde Suğla Gölü ve su kanalları

Resim 3

Günümüzde Suğla Köyü

Resim 4

Geçmişten kalan su kuyusu

Resim 5

Göldeki kamyşlardan yapılmış ev çatısı

Resim 6

Köydeki evlerden bir görünüm

B. BELGELER

Belge 1

BOA, İ. Meclis-i Mahsus, 3325 (Türkiye haritası)

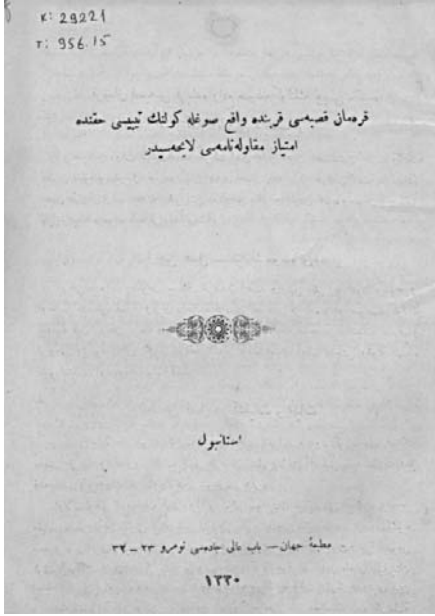
Belge 2

Haritada Karaman-Suğla bölgesini "kurutulacak bataklıklar ve cedveller vasıtasıyla saky olunacak arazi" olarak gösteren kısım

Belge 3

Karaman Kasabası Kurbunda Vâkı' Suğla Gölü'nün
Teybisi Hakkında İmtiyâz Mukavelenâmesi Lâyhasıdır

İstanbul

Matbaa-i Cihân - Bâb-ı Âli Caddesi Numero 23 - 32
1330

قرمان قصبى فرىنده واقع صوغله كولك تېبىسى خىندە

امىتياز مفاۋە نامەسى لايىھىسىدۇر .

بىر طرفدىن دولت غەنابە نامە خىركىم ايدىن مجلس اعيان اعراضىدىن تىبارت و تاقىمە
ئامىرى غىلوفىلو غابرىل ئوردونىكىان اقدى خىرىنلار بىر دىكر طرفدىن تىمە دولت غىبا.
ئىدەن غىبان باشازادە احمد وادىم باشازادە توفىق بىكارلار ئىخاردىن محمود و بىموس و اوحانس
اقدىلەر بىندە مواد آتە قراولشدرىشدر .

بىرىنجى فېصل - امىتياز ك موضوعى

بىرىنجى مادە — حكومت سىنبە طرفدىن احمد و توفىق بىكارلار بىر غىموس و
اوحانس اقدىلەر قونىبە و لاىئى داملىدە قرمان قصبىسى فرىندە واقع صوغله كولك
تېبىسىبە قىل زراعت برچالە وضع و اقراغى و حصوله كلەجك صاحىبىز اراضىك نىصرف و
فروختى و ياخود زىمى ايجون شىراىط آتەبە توفىقا امىتياز اعطاش قىلىش نوموئىلەمدە
اشو امىتيازى اولوجىھە قبول ايتىدۇر .

اىككىنچى فېصل - كىشفاىت و عمليات

اىككىنچى مادە — صوغله كولك تېبىسى ايجون اجراسىنە لزوم كورىدەجك عملياتك
مىنصل خرىپە و لاىمچىرى اىجاب امىتياز طرفدىن تىظىم و لاجل ائىدق قىلغە نظارت اعطاش
قىلغە حققدۇر و پرەجەجك خرىپە و لاىمچىرى شونلاردىن عىبارتدۇر .

اولا — تېبىسى ايدىدەجك كولك و اشو كول صو. بىك ايدىدەجى مىشلار ك $\frac{1}{10000}$
مىقياسىدە خرىپە تىنظىمىسى اىپە حققدۇر اشو خرىپە تىنظىمدەن مقصداعناس قىلغەلى تىسوپە
مىنجىلەر راقلىرى و طوبوغرافىيادە مستعمل باىلمە اشارات مخصوصى طوى و عىلى المخصوص
كولك تىسوپە سىنلا و عىلابدەكى سىنقارنى و صورت تادە و يا فوق العادەدىن طىبان صولرىك
احاطە اىندىكى اراضىك و صورت دائىمە و بىموقادە صولتادە قالان مىشلار ك حدودى مېن
بىر خرىپە تىظىم اىتمىكدر بولدىن نىسقى غىن شىراىطلار جامع $\frac{1}{10000}$ مىقياسىدە بىرە خرىپە

Karaman Kasabası Kurbunda Vâkı' Suğla Gölü'nün Teybîsî Hakkında İmtiyâz Mukavele-nâmesi Lâyhâsıdır.

Bir taraftan Devlet-i Osmaniyye nâmına hareket eden Meclis-i Â'yan a'zâsından Ticaret ve Nafia Nazırı utüfetli Gabriel Noradunkyan Efendi Hazretleriyle diğer taraftan tebaa-i Devlet-i Osmaniyye'den Osman Paşazâde Ahmed ve Edhem Paşazâde Tevfik Beyler ve tüccârdan Mahmud ve Bogos ve Ohannes Efendiler beyninde mevadd-i âtiye kararlaştırılmıştır.

Birinci Fasil - İmtiyâzın Mevzû'î

Birinci Madde - Hükümet-i seniyye tarafından Ahmed ve Tevfik Beyler ile Mahmud ve Bogos ve Ohannes Efendilere Konya Vilâyeti dâhilinde Karaman kasabası kurbunda vâkı' Suğla gölünün teybîsîyle kabil-i ziraât bir hale vaz' ve ifrâğı ve husûle gelecek sahihsiz arazinin tasarruf ve fûrûhtu veyahud zer'î için şerâit-i âtiyye tevfikân imtiyâz 'î tâ' kalmıuş ve mûmâ-ileyhüm de işbu imtiyâzı ol vechle kabul etmişir.

İkinci Fasil - Keşfiyyât ve Ameliyyât

İkinci Madde - Suğla Gölünün teybîsî için icrasına lüzum görülecek ameliyyâtın mufassal harita ve lâyhaları eshâb-i imtiyâz tarafından tanzim ve li-ecl-il tedkik Nâfia Nezâretine 'î tâ' kalmacaktır. Verilecek harita ve lâyhalar şunlardan ibaretir:

Evvela teybîs edilecek gölün ve işbu göl sularının akıtılacağı mahallerin 1/10.000 mikyâsında harîta-i muntazaması yapılacaktır. İşbu harîta-i muntazamadan maksad münâsib fasılalı tesviye-i münhanîleriyle râkamları ve topografyada müsta'mel bil-cümle işârât-ı mahsûsâyı hâvî ve ale-l-huşûs gölün tesviye-i süfelâ' ve ulyâdaki yatakları ve suret-i âdiyye veya fevk-al-âdeden tuğyân sularının ihâta ettiği arâzînin ve suret-i dâime veya muvakkâtedde su altında kalan mahallerin hudûdunu mübeyyin bir harîta tanzim etmektir. Bundan başka ayn-i şerâitî câmi' 1/10.000 mikyâsında bir de harîta-i

عمومیه تنظیم اولهجن و اشبو خریطه منتظمه ایه خریطه عمومیه مک هر برندن اوزر نسخه تجارت و نالغه نظرلرته اعطا ایدیه جگدر خریطه منتظمه مک تحت و احوال اراضی به مطابقتی تأمین ایدیه ک اولان ایلجه دقار و مسودات و عملیات نیسیه مک صور اجزاسی منین اوزر قیودات لوزو ایدیلدی زمن نالغه نظرلرتن تعیین اولهجن مأمورین فیه معرفتیه احضار امتیازک رسمخانه مدقیق و معایت اوله جگدر احضار امتیاز ک خریطه لک تنظیمی و کرک خریطه لک تنظیمدن مسکوره روزلرک زمینه تطبیقه اعمالن صنایع مک تعیین موفی ایچون زمن اوزر زنده ایلدی جن کاکر و دو کجه بیور، من معول نسویه شعرلری و اخشاب قیوتلری صورت مکله و متبینه وضع و تأسیس ایدیه ک و بونلرک موافقتی ایلر و ده قولایجه بیلکه و نسما ضایع اولدقلری تقدیرده بکینن تأسیس ایتکه خلمر بر جدول ایه برده خریطه تنظیم ایدیه جگدر .

ثالثاً - نیسیس ایدیه جگدر کول ایه حوارنده بولنوب یاغور سولرلی و کوله سولایندن مرافع اراضی و طغان و نیلر سولرلی جم ایلمدن درمز کولک سولرلی آوب نخلیه ایدیه جگدر اولان جدوللرک بونخلیه مرفی ایلدی جنی عمار سالف لک کر خریطه زنده اراهه ایدیه جگدر کی بونلرک حوضه مک مساحه سطحی حساب و موسم مختلفه دازه امتیاز داخلده ایلان مخصوصه و اضطراره ارتفاع خط و هوالک درجه حرارت و رطوبت و تجریمی قید و تحریر اولهجن و اولایده مک جدول هر سینه منتظمه نالغه نظرلرته اعطا ایدیه جگدر .

ثالثاً - خریطه منتظمه و عمومیه مک رسمخانه سوزرته احضار امتیاز عملیات منصوبه وین قرضی خطوط اله اراهه ایدیه جگدر و بونلر عیاً ، ایدیه جگدر قبول اولدقلن مسکوره دیگر نسخهلر اوزرینه کچوره جگدر . ایدیه جگدر جدوللرک مقاطع طوالب سولرلی و ارتفاعلری . مقیاسنده اولق اوزر تنظیم و اعطا ایدیه جگدر اعمالن صنایع مک بیان و مقطعلر و جدوللرک مقطع هر ضایع ایجابسه کوره . مقیاسنده نسیم و اعطا اوله جگدر اشبو رسمار اوزر زنده اعمالن صنایع مک غایر مک صورت انسانی تعیین ایتکه ایچون اجرا ایدیلن اولان ایتقادیل عملیات موافقتی و تابعی اراهه اوله جگدر .

رابعاً - نظهر ایدیه جگدر بطلانلک و موطنلرک داخلنده و حوارنده مک صاحبی اراضینک جدولی مشعر . مقیاسنده بر خریطه تنظیم اولهجن و بو خریطه مک اوزر زنده اولان .

جده منده بیان اولان اوج صنف اراضی دخی ابر، اری رنگله تفریق و اشبارت ایدیه جگدر احضار امتیاز اشبو خریطه و رساله برار برده لایحه اعطا ایدیه جگدر .

اشبو لایحه ده ایتخا ایدیلان پروژه و تزیماتق فن قسقه نظرلرتن اسباب موجهی بیان

-3-

umümiyye tanzim olunacak ve işbu harîta-i muntazama ile harîta-i umumiyyenin her birinden onar nüsha Ticaret ve Nâfia Nezâretine itâ' edilecektir. Harîta-i muntazamanın sıhhat ve ahvâl-i arâziye mutâbakatnu te'mîn edecek olan bi-l-cümle defâtir ve müsveddât ve amelîyyât-ı teybîsiyenin suver-i icrâiyyesini mübeyyin erkam ve kuyûdât arzu edildîği zaman Nafia Nezâretinden ta'yîn olunacak me'mûrîn-i fenniyye marifetile ešhâb-ı imtiyâzın resmhanesinde tedkik ve muayene olunacaktır. Ešhâb-ı imtiyâz gerek harîtaların tanzîmi ve gerek harîtaların tanzîminden sonra projelerin zemîne tatbîkiyle itmâlât-ı snâiyyenin ta'yîn-i mevkî'î için zemîn üzerinde yapılacak kargir ve dögme demirden ma'mûl tesviye müşirleri ve ahşap kazıkları suret-i mükemmele ve metîned e vaz' ve te'sîs edecek ve bunların mevkâ'ni ileride kolayca bilmeve ve kısmen zâyî' oldukları takdirde yeniden te'sîs etmeye hâdim bir cedvel ile bir de harîta tanzîm edecektir.

Saniyen - teybîs edilecek göl ile civarında bulunub yağmur sularını göle sevk eden mürtefî' arâzi ve dağ ve tepeler sularını cem eden dereler göllün sularını alıb tahliye edecek olan cedvellerin bu tahliye sularını akıtacağı mahaller sâilîf-üz-zikr harîtalarda irâe edileceği gibi bunların havzasının mesâha-i sathîyyesi hesab ve mevâsim-i muhtelifede dâire-i imtiyâz dâhilinde âlât-ı mahsûsa vâsıtasıyla irtifâ-ı hat ve havanın derece-i hararet ve rutubet ve tebhîriyyesi kayd ve tahrîr olunacak ve ol baddaki cedâvil her sene muntazaman Nafia Nezâretine itâ edilecektir.

Salisen - harîta-i muntazama ve umümiyyenin birer nüshası üzerine ešhab-ı imtiyâz-ı amelîyyât-ı mutasavveyi kırmızı hutûî ile irâe edecek ve bunlar aynen veya ta'dilen kabul olunduktan sonra diğerk nüshalar üzerine geçirilecektir. Açılacak cedvellerin makat-ı tûlânîyeleri tûlleri 1/10000 ve irtifâ'ları 1/50 mikyasında olmak üzere tanzîm ve itâ edilecektir. İmâlât-ı snâiyyenin plân ve makta'lar ve cedvellerin makat-ı arzânîyesi icabına göre 1/200 yahud 1/50 mikyasında tersîm ve itâ olunacaktır. İşbu resimler üzerinde imâlât-ı snâiyyenin temellerinin sâret-i inşâ'sını ta'yîn etmek için icra edilmiş olan iskandil amelîyyâtı mevâkî' ve netâyiçi irâe olunacaktır.

Râbian tahrîr edilecek bataklığın ve bu bataklık dâhilinde ve civarındaki sahibil arâzinin hudûdunu müşîr 1/100 mikyasında bir harîta tanzîm olunacak ve bu harîtanın üzerinde on üçüncü maddede beyan olunan üç sınıf arazi dahi ayn ayn renklerle tefrik ve işaret edilecektir. Ešhab-ı imtiyâz işbu harîta ve resimlerle beraber bir de lâyiha itâ edilecektir.

İşbu lâyhada ittihâz edilen proje ve tertibatın fen nokta-i nazardan ešbâb-ı müciyesi beyan

-4-

ve irâe edilecek ve cedvellerin makat'ının tayin ve kabulü için lazım gelen hesabât-ı miyâhiye ile imâlât-ı smaiyyenin ib'dârının suret-i tayinin müsbet-i mukave-met hesapları gösterilecektir.

Üçüncü Madde - Dâire-i imtyâza dâhil olub hudûdu ta'yîn edilecek olan ve sûret-i dâime veya muvakkatede su altında bulunan arazinin tathîr ve islahı için cedvel gûşâdı ve sedd inşâsı ve mevcûd mecrâların tathîri veya ba'zı mahallerin imlâ'sı gibi ne kadar amelîyyât icrâsına lüzum görülüyorsa bunların kâffesi tanzim edilecek resmlere dâhil olacak ve eshâb-ı imtiyâz tarafından icrâ edilecektir.

Dördüncü Madde - Eshâb-ı imtiyâz teybîs edilecek mahallerde mevcud olub efrâda aid bulunan cedvel, hark, hendek ve sedd gibi imâlâtın tathîr amelîyyâtının icrâsı ve hüsni-ı netîceye îşâli için ta'dil, hedm veya ref'i muktezî olanların eshâbına tazmînât vermek şartıyla hedm ve ref'ini talep edebilecek ve kezâlik mevcûd mecrâlarda bulunan atîk köprü ayağı ve kazık ve enkâz gibi mevânî de çıkarılabilecektir.

Beşinci Madde - Gûşâd edilecek cedvel ve mecrâlara müsâdif olan büyük ve küçük yolları ve geçitleri eshâb-ı imtiyâz masârifî kendilerine aid olmak üzere muhâfazaya mecburdur. Bunlardan bazılarının amelîyyât civârında tebdil-i istikâmete lüzum görülüirse tebdil edilen mahallerdeki meylerin aksâm-ı bâkiyedeki a'zamî meyli tecâvüz etmeyecektir. Cedveller ve kezâlik üzerine yapılmış icâb eden köprülerin üç metro ile on metro arasında tahavvül edebilecek olan arzı ve tarz-ı inşâsı yol ve geçitlerin ehemmiyetine ve ahvâl-i mevkiyye göre canib-i hükûmetten ta'yîn kılınacaktır. Hükûmet cedvel ve mecrâ ve hendeklere müsâdif mahallerde salın serbestce cereyanını te'min edecek vüs'atde köprüler terfîb etmek şartıyla tarik-i muhtelif inşâ ve ihdâsında muhtârdır.

Altıncı Madde - Levâzım-ı inşâiyye en iyi cinsinden olacak ve amelîyyât-ı kavâid fenne tevfiikân icrâ edilecektir.

Yedinci Madde - Suğla Gölü sularından istifade etmekte olan zirâî ve eshâb-ı arâzînin amelîyyât dolayısıyla intifâ'ına halel getirilecek olur ise bunların sulardan istifâde-i kadîmesi eshâb-ı imtiyâz tarafından te'mîn ve mümkün olamadığı halde vuku'a gelecek zarar tazmîn olunacak ve kezâlik amelîyyât-ı vâkadan dolayî eyleyim suların taarruzundan masûn bulunan bazı arâzi kısmen veya kâmilen su altında kalırsa eshâb-ı imtiyâz bunları masârifî kendine aid olarak teybîs etmeye mecbur olacaktır.

Sekizinci madde - Menâfi-i umûmiyyeye müteallik hususâtın bulunan işbu amelîyyât-ı teybîsiyye

... ۱ ...

olarak idbâh ve jedrillerle muamele için veقبولی ایچون لازم کلان حسابات مباحیه ایله اعمال سنایهک ایداریک صورت تیقنی مثبت مقاومت حساباری کویتره جکدر .

اوجنی ماده -- داتر امتاز داخل اولوب حدودی تعیین ایدبه جک اولان و صورت داته و بلوقنده سوالنده بولان اراضیک نظهر و اصلاحی ایچون جدول کسادى سدانشاسی موجود جمرالک نظهری و بایض جمرالک اعلاسی کی مغدر عملیات اجر استازوم کوریلور ایسه بونلک کاهسی نظهر ایدبه جک رسمله داخل اوله حق و احتیاج امتاز طرفندن اجرا ایدبه جکدر .

دردنجی ماده -- احتیاج امتاز نیسی ایدبه جک جمرالده موجود اولوب افراده عالم بولان جدول خرق خندک وسدی اعمالدن نظهر عملیاتیک اجراسی و حسن نتیجه ایسالی ایچون تعدیل هم ویا رفی مقضی اولانلرک احتیاجه تقصیبات وزمک شرطه هم ورفعی طلب ایدبه جک و کدکک موجود جمرالده بولسان عتیق کوروی ایفی و قریق والتقاض کی موالیده جقراره یله جکدر .

بشعی ماده -- کساد ایدبه جک جدول و جمرالده مصادف اولان بونلک کویک بولری و کیدری احتیاج امتاز مصادف کدبیرنه عالمه اولوق اوزره محافظه مجبوردر بولرندن بعضیاریک عملیات جوارنده تبدیل استقامته لزوم کوریلورسه تبدیل ایديلان جمللرده کی جیلاری اقسام فیده کی اغطسی میل نساوز ایچمه جکدر جدولر و خندکلر اوزریشه یایی ایجاب ایند کوریلرک اوج متوالیه اون مترو ازمنده محمول ایدبه جک اولان عرضی وطرز انشاسی پول و کیدلرک اهمیتنه واحوال موقعه یه کوره جانب حکومتدن تعیین قنه مغدر حکومت جدول و جمری و خندکلر مصادف جمرالده بونلرک سرلسیمه جریای تأمین ایدبه جک وسنده کوریلر ترسیباجک شرطه طرف مختلفه انشاوا حد ایدنه مختاردر .

الثنعی ماده -- لوازم انشاسه الک ابو جنسندن اوله حق و عملیات قواعد قه یوقیقا اجرا ایدبه جکدر .

یدنجی ماده -- صوغله کولی سولرندن استفاده ایچکده اولانلرک احتیاج و احتیاج بونلک عملیات طولانیسه ائنهغه خالی کویله جک اولور ایسه بونلرک سولردن استفادده قده یسی احتیاج امتاز طرفندن تأمین وکیل اولمده ینی حالده موقعه کاهیک ضرر نصیبن اوله حق و کدکک عملیات و اعددن طولانی ایوم سولرک تعرضندن معدوم بولان بعض اراضی قنبا ویا کاهلا سو ائنده قالیرسه احتیاج امتاز بولری مصادرق کدبیرنه عالم اولارق نیسی ایچمه مجبور اوله جکدر .

سکزینجی ماده -- منابع عمومیبه متعلق خصوصاتدن بولان اشو عملیات قیلیسه

وقسام مترجمه منقضى ارضين افراد عهدسده بولان برك مياهي خصوصه
اعجاب امتياز ايه ارضي صاحبلى ارسنده اشرف حاصل اولهمن ايه استمالا قوتنه
توفيق معاده ايدجهك وجن عمليه موفقه اشفاله لزوم كوردلان ارضي اعجاب امتياز
طرفدن اعجاب تضمينات ورك شرطيه استعمال اوله جقدر اعمالا وشرىات ايجون
منقضى اولان ووجود صورت موفقه اشفاله لزوم كوردلان ارضي بياسنده ارضي
اميره خاله بولديني قندره مجاأ ترك واعطا اوله جقدر .
استمالا وائتمال ارضي ايجون بايهجق خرطهله مقباسنده نظم ايدجهك
ايسده بو مقباسك عدم كفايى شين ايند عهلهده اعجاب امتياز ايجاسه كوره ده برك
مقباسده خرطهله نظم ايدجهك .
طقوزنجي مده - صوت ترني لاده بيان وابطاح ايدلان پروژور فرمانليك
اعجاب امتياز اعطاسى واشسبو مقابلهامك اعطاسبو . نرئجندن اعتبار اولون سكر ماه
ظرفنده اكل ونافه نظارته اعطا اوله جقدر .
نظارته اشبو پروژورى ترويج اعطاسندن اعتبار اولوج ماه ظرفنده ماسديق بولده
اوليني حاله واولادي قندره ايجاب ايند تعديللا ووضجيات اجراسيه
تصاديق ايه جقدر .
اوغنى مده - اعجاب امتياز مصرف وضرر وخرارى لرديه غاأ اولوق اوزده
پروژهرك ترويج تصدىندن اعتبار اولي ماه ظرفنده اعماله ماسرت ايجكى وينه اول
نرئجندن اعتبار اولوج سنه ظرفنده اكل ايجكى نهيد ايدر اعمالا قوتنه ده . وقبول
وتصاديق اولان پروژوراه طبعا اجرا اوله جقدر . فقط اسباب مجرمدن منعت حالات
مستثنا اولوب بو مثالو احوالمن طولاني عمليات نه قدر مدت تعطيل اولنور ايسه مدت
اكاله دى لو قدر نميد ايدجهك وشو قدره اسباب مجرمك وقوتنى اعجاب امتياز
درحل حكومت مجليه وبارت ونافه نظارته رسا اخبار ايدكه مجبوردر .
اون رنجي مده - كرك اشان عمليهده تصديق پروژور اوزرنده بايهجق تعديللا
وكرك اجراسنه لزوم كورسجهك اعمالا جديده ومنشمنه مين ترتيبان حاوى پروژور
دى طقوزنجي مده حكومه توفيقاً اول با اول تجارت ونافه نظارته نه دبن ايدله جقدر .
اون ايكينى مده - عمليات اكل اعجاب امتياز طرفدن اخبار اوسنده ماسرت
ونافه نظارتي جانبان معين اوله جق برن قوميسونلك اجرا ايدجهك معانه نيجمسده
وبرسجى فراره كوره قبول موفى اجرا ايدجهك وقبول موفت نرئجندن اعتبار اولوج

-5-
ve aksâm-ı müteferri'asına muktezî arâziden efrâd uhdesinde bulunan yerlerin mübâyaaası hususunda eshâb-ı imtiyâz ile arâzi sahipleri arasında itilâf hâsil olamaz ise İstimlak Kanununa tevfiik-i muâmele edilecek ve hân-i ameliyyâtta muvakkaten işğaline lüzum görülen arâzi eshâb-ı imtiyâz tarafından eshâbna tazminât verilme şartıyla istimâl olunacaktır. İ'mâlât ve teferruât için muktezî olan veyahud suret-i muvakkatede işğaline lüzum görülen arâzi meyânında arâzi-i emiriyye-i hâliye bulunduğ u takdirde meccânen terk ve îtâ olunacaktır. İstimlak veya işğâl-i arâzi için yapılacak haritalar 1/2000 miqyâsında tanzim edilecek ise de bu miqyâsın adem-i kifâyeti tebeyyün eden mahallerde eshâb-ı imtiyâz icâbına göre daha büyük miqyâsta haritalar tanzim edecektir.
Dokuzuncu Madde - Sûret-i tertibi bâlâda beyân ve izah edilgen projeler ferman-ı âlînin eshâb-ı imtiyâza îtâsı ve işbu mukâvelenâmenin teâtisi tarihinden itibaren on sekiz mâh zarfında ikmâl ve Nafia Nezâretine îtâ olunacaktır.
Nezâret iş bu projeleri tarih-i îtâsından itibaren üç mâh zarfında bi-İtedkik yolunda olduğı halde haliyle ve olmadığı takdirde icâb eden ta'dilât ve tashihâtın icrâsıyla tasdik eyleyecektir.
Onuncu Madde - Eshâb-ı imtiyâz masraf ve zarar ve hasarı taraflarına aid olmak üzere projelerin tarih-i tasdikinden itibaren altı mâh zarfında î'mâlâtta mübâse-ret etmeyi ve yine ol tarihten itibaren üç sene zarfında ikmâl eylemeyi taahhüd ederler. İ'mâlât-ı kavâid ferne ve kabul ve tasdik olunan projelere tatbiken icra olunacaktır, fakat esbâb-ı mücbireden münbais hâlât müstesnâ olub bu misillî ahvâlden dolayı ameliyyât ne kadar müddet tatil olunursa müddet-i ikmâliye dahi o kadar temdid edilecek ve şu kadar ki esbâb-ı mücbirenin vuku'unu eshâb-ı imtiyâz derhal hükümet-i mahalliyyeye ve Ticaret ve Nafia Nezâretine resmen ihbar eylemeye mecburdur.
On birinci Madde - Gerek esnâ-i ameliyyâtta musaddık projeler üzerinde yapılacak ta'dilât ve gerek icrâsına lüzum görünecek î'mâlât-ı cedide ve manzume-yi mübeyyin tertibatı havı projeler dahi dokuzuncu madde ahkâmına tevfiikan evvel-be- evvel Ticaret ve Nafia Nezâretince tasdik edilecektir.
On ikinci Madde - Ameliyyâtın ikmâli eshâb-ı imtiyâz tarafından ihbar olundukda Ticaret ve Nafia Nezâreti canibinden ta'yin olunacak bir fene komisyonunun icra edeceğı muayene neticesinde vereceğı karara göre kabul-i muvakkati icrâ edilecek ve kabul-i muvakkat tarihinden itibaren üç

-6-

sene sonra ameliyyât-ı vâka yine bir fen komisyonu marifetiyle tekrar bi-l- muayene mukavele-nâme ahkâmına ve kavaid-i ferne tevfiân itmâm ve ikmâl olunduğu ve eshâb-ı imtiyâzın işbu mukavele-nâme ahkâmından münbeis bi-l-cümle taahhüdâtını ifâ eylediği tebeyyün ettiği takdirde kabul-i kat'isi icrâ olunacaktır. İşbu kabul komisyonlarının harcarı ve masarif-i saireleri eshâb-ı imtiyâz tarafından tesviye olunacaktır. Üçüncü fasılda beyân olunduğu üzere eshâb-ı imtiyâza aid arâzinin ifrâz ve ifâsına ve muame-lât-ı sairenin icrâsına kabul-i muvakkat tarihinde itibaren mübâşeret olunacak ve kabul-i muvakkat ile kabul-i kat'î arasında bi-l-cümle ameliyyâtın hüsn-i hâlde muhafazası ve icâb eden tamirâtın icrâsı eshâb-ı imtiyâza aid bulunacaktır.

Üçüncü Fasil - Arâzinin Tasnifi ve Eshâb-ı İmtiyâzın Hisse-i Menâfi

On üçüncü Madde - Ameliyyâtın icrâsından evvel suret-i teşkîli on dördüncü maddede izah edilen komisyon marifetiyle daire-i imtiyâz dahilindeki arâzi üç sınıfa tefrik edilerek bu sınıfların her birine dahil olanların hudûdu haritalarda muhtelif renkler ile ve zemin üzerinde sabit işaretlerle irâe olunacaktır. Birinci sınıf arâzi suret-i daime de su altında veya bataklık halinde bulunduğundan dolayı hiçbir vehle ziraât edilemeyen ve ikinci sınıf arâzi suret-i daime de su altında bulunmayıp yalnız bazı senelerde veya her sene muntazaman bazı mevâsimde suların istilâsına marûz kaldığından dolayı ancak ara sıra ziraât edilebilen ve üçüncü sınıf arâzi suret-i umumiye de ziraât ve intifa' edilebilmekle beraber ara sıra veya daima lüzumundan ziyade sulak olduğundan dolayı istifadesi mahdud kalmış ve kıymetten düşmüş olan mahallere itlak olunur. Birinci sınıfa dahil olup eshâb-ı imtiyâz tarafından tathîr ve teyîs edilmiş olan sahsîz arâzi ameliyyâtın ikmâliyle kabulünü müteakib eshâb-ı imtiyâzın malî olacak ve bunlar için yedlerine meccânen tapu senedi verilecektir.

Ameliyyâtın icrâsından evvel efrâd-ı ahâlinin tahd-ı tasarrufunda bulunub da ameliyyât-ı vâka neticesinde tathîr ve islah edilenlerden birinci sınıfa dahil olanların nisf ve ikinci sınıfa dahil olanların rub'i eshâb-ı imtiyâza terk edilecektir. Üçüncü sınıf arâziye gelince bunların ameliyyâtın evvelki kıymetleri ile ameliyyâtın sonra kesb edecekleri kıymet sâlif-üz-zikr komisyonlar tarafından takdir edilerek vuku' bulan tezâyüd kıymetin nisf eshâb-ı arâzi tarafından eshâb-ı imtiyâza ifâ olunacaktır.

Birinci ve ikinci sınıf arâzi sahipleri arâzinin ber-vech-i bâlâ nisfını veya rub'ini eshâb-ı imtiyâza terk etmek istemedikleri takdirde eshâb-ı

۶۳۳

سنه صکره عملیات واقعه به بر فن قومیسونی معرفیله تکرار بلعابہ مقاولانہ احکامنه وقواعد نہ توفیقاً اتمام واکمال اولندی و احباب امتیازک اشبو . مقاولانہ احکامندن منبع بالملحه تمهداتی ایضا ایلدی سنین استدیکی تقدیرده قبول قطعیسی اجرا اوله جقدر اشبو قبول قومیسونلرینک خرجراء و مصارف سازولوی احباب امتیاز طرفندن نسوبه اوله جقدر اوجنی فصدیه بیان اولدی بی ازره احباب امتیازه عائد اراضینک اوز اعطالسنه و معاملات سازولم اجراسنه قبول موقت تارینندن نظیاراً مابنرت اوله بقی و قبول موقت ابله قبول قطعی ارسنده بالملحه عملیات حسن حاله محاطلمسی و اجاب ایدن نهمیراک اجراسی احباب امتیازه عائد اوله جقدر .

اوجنی فصل - اراضینک تصنیفی و احباب امتیازک حصه متناقی

اوجنی ماده - عملیاتک اجراسندن اول صورت تشکیل اون دردیجی ملده اولناح ایدلان قومیسون معرفیله دائره امتیاز داخلدهک اراضی اوج صنفه تقریق ایلدی بوسنفرک هر برنه داخل اولانلرک حدودی خریطلرده مختلف رنگلر ابله وزمین اوزرده ثابت اشلار تله ارا نه اوله جقدر برنجی صنف اراضی صورت دائمه صوا کتده و باطابق حالده بولدیندن طولانی هیچ بر وجهه زراعت ایدله بیان و ایکنی صنف اراضی صورت دائمه صوا کتده بولمیب بالکن بعض سنلرده و بمرسنه منتظا بعض موسعه صوا کت استیلاسنه معروض قالدیندن طولانی اشق اره صره زراعت ایدله بیان و اوجنی صنف اراضی صورت عمومیده زراعت ایشاع ایدله بملکه زار ازمصره و با دایما لزومندن زیاده صوا کت اولدیندن طولانی استفادهسی محدود قلش و قیمندن دوشمش اولان محله اطلاق اولور . برنجی صنفه داخل اولوب احباب امتیاز طرفندن تطهیر و تیس ایش اولان صوا کت اراضی عملیاتک آکلیله قبولی متناقی احباب امتیازک مالئ اوله حق و بولز ایچون بدلرنه مجاناً طابو سندی و برله جقدر .

عملیاتک اجراسندن اول افراد اهلینک تحصن تصرفده بولوده عملیات واقعه نتیجه سنده تطهیر و اصلاح ایدیلانلرین برنجی صنفه داخل اولانلرک نسق و ایکنی صنفه داخل اولانلرک ربی احباب امتیاز ترک ایدله جقدر اوجنی صنف اراضی به کتجه بوزک عملیاتن اولکی قیمتلی ابله عملیاتن صکره کسب ایدله جکری قیمت سالف الکر قومیسونلر طرفندن تقدیر ایدله لرک و بوعولان زیاد قیمتک نسق احباب اراضی طرفندن احباب امتیاز اعطا اوله جقدر .

برنجی و ایکنی صنف اراضی ساحلری اراضینک بوجه بالا نسقنی و با ربی احباب

۷

امتیازہ ترکاٹک ایستمدکاری قدرده اھباب امتیاز طرفدن شرکت تشکیل و کشتیات اجراسی ایچون وقوع بولان مصارف دخی اولوق اوزره عموم عملیات ایچون جمعا قدر مصروف اختیار ایدیش ایسه برنجی وایکئنی صنفه داخل اولان صاحب و صاحبسز عموم اراضی سطحنه تقسیم ایدیلرک حساب وسطی اوزره دوتم باشنه قایع فروش اصابت ایدیلرک نالعه نظارتجه تعیین ایدیلرک بویلهجه بولان بدل اساس طویلبرقی برنجی صنف اراضی ایچون کم وایکئنی صنف اراضی ایچون نصف حصه اعتبارله اراضی مزوره کم سطحیه متناسب بردل اھباب اراضی طرفدن اھباب امتیازہ تقدأ و بریلرک چکدر .

اوجنی صنف اراضی صاحباری بوجه بالا قدر ایدیلان ترأد قیمتک صنفنی تقدأ تسویه ایتک ایستمدکاری قدرده بویلهجه مقابل قومیسون طرفدن قدر ایدیلان قیمت اساسنه توقیفاً ایجاب ایدن مقدارده اراضی تحریق ایدیلرک عیناً صاحب امتیازہ ترک و اعطاء ایدم بیلرک چکدر .

اشبو مادمه حکمنه توقیفاً اھباب اراضی طرفدن اھباب امتیازہ و برلمی لازم کلان مالک اھباب امتیاز طرفدن قبول ایدیلرک معتبر کیفیله ارأه اولوقی شرطیه و نهایت اون سنه طرفنده بوزده بش قاض بسط ایه مفسطاً تادیسی جائ اولرک چقدر .

اون درنجی مادمه — صاحبی و صاحبسز اراضیک حدودی تعیین و اراضی مزورہ رهن صورت دائمه و بوقدمه صسو التندہ ولسنازنی تحریق و اراضیک عملیات اول و صکره کی قیمتلری قدر ایتک و عملیات و اقصان طولانی بحدجه بقدر متضرر و امنتع اولدوقی مشاهده ایتک اوزره ایکیکی اھباب اراضی ایکیکی اھباب امتیاز طرفدن انتخاب و اوجی جانب حکومتدن تعیین اولوقی اوزره بدی اعضاسدن مرکب قومیسون تشکیل ایدیلرک چکدر .

قومیسون کتفبایه مباشرت اولدوقی کومدن اعتباراً ایقای و طنبیه مباشرت ایدرک حکومتدن استندتاری حواله اولان اھباب مزاحیح امانع ایدیلرک و بحدده کی اھالیدن و مأمورین حکومتدن لازم کلان معلومات و ایضاحاتی طلب ایدم بیلرک چکدر قومیسون اکثریت آرا ایه اتمأ اولرک جن مقرراتی کرک اھباب امتیاز کرک اھباب اراضی ایچون مجبور الاجرا اولرک چقدر .

اون بشنی مادمه — بیس ایدیلرک محارر داخلندہ تخصیصات قیبلدن اولان اوق و ارایسه اتر حقدنه اشخاص عھدسنده بولان اراضی مللو معامله اولرک چقی و اوق و عھدسول ترعیسنه توقیفی حرکت ایدیلرک چکدر .

-7-

imtiyaz tarafından şirket teşkili ve keşfiyyât icrası için vuku' bulan masarîf dahi dahil olmak üzere umum ameliyyât için cem'an ne kadar masraf ihtiyâr edilmiş ise birinci ve ikinci sınıfa dahil olan sahipli ve sahipsiz umum arâzi sathına taksîm edilerek hesab-ı vasatî üzere dönüm başına kaç kuruş isâbet ettiği Nafia Nezâretince ta'yîn edilecek ve böylece bulunan bedel esas tutularak birinci sınıf arâzi için tam ve ikinci sınıf arâzi için nüsuf hisse itibariyle arâzi-i mezbûrenin sathıyla mütenâsib bir bedel eshâb-ı arâzi tarafından eshâb-ı imtiyâza nakden verilecektir.

Üçüncü sınıf arâzi sahipleri ber-veç-i bâlâ takdir edilen tezâyüd kıymetin nüsufu nakden tesviye etmek istemedikleri takdirde bu meblağâ mukabil komisyon tarafından takdir edilen kıymet esasına tevfikân icâb eden mikdarda arâzi tefrik edilerek aynen sahib-i imtiyâza terk ve itâ edilecektir.

İşbu madde hükümüne tevfikân eshâb-ı arâzi tarafından eshâb-ı imtiyâza verilmesi lazım gelen meblâğın eshâb-ı imtiyâz tarafından kabul edilecek muteber kefiller irâe olunmak şartıyla ve nihayet on sene zarfında yüzde beş fâiz-i basit ile mukassatın te' diyesi caiz olacaktır.

On dördüncü Madde - Sahipli ve sahihsiz arâzinin hudûdunu ta'yîn ve arâzi-i mezbûreden suret-i daima veya muvakkatede su altında bulunanları tefrik ve arâzinin ameliyyâtın evvel ve sonraki kıymetlerini takdir etmek ve ameliyyât-ı vakadan dolayı ne dereceye kadar mutazzarın veya müntefi' olduklarını müşâhade eylemek üzere ikisi eshâb-ı arâzi ikisi eshâb-ı imtiyâz tarafından intihâb ve üçü canib-i hükûmetten ta'yîn olmak üzere yedi a'zâdan mürekkep bir komisyon teşkil edilecektir.

Bu komisyon keşfiyyâta mübaşeret olunduğu günden itibaren ifa-yı vazîfeye mübaşeret ederek hükûmetten istidâlan havâle olunan eshâb-ı mürâcaatî istimâ' edecek ve mahallindeki mahâlden ve me'mûrin-i hükûmetten lazım gelen malumat ve izahatı talep edebilecektir. Komisyonun elkesiyet-i ârâ ile ittihâz olunacak mukarreratı gerek eshâb-ı imtiyâz gerek eshâb-ı arâzi için mecbur-ul icrâ olacaktır.

On beşinci Madde - Teybis edilecek mahaller dahilinde tahsisât kabilinden olan evkâf var ise onlar hakkında eshâs uhdesinde bulunan arâzi misillü muamele olunacak ve evkâf-ı sahiha usul-i şer' iyyesine tevfik hareket edilecektir.

-8-

On altıncı Madde - Ameliyyâtın icrâsına mübaşeret olunmazdan evvel İstanbul'da ve vilâyet merkezinde intişar eden gazetelerden beş muhtelif gazete ile ve mahal-i ameliyyâta mücâvir olan karada münâdilerle haftada birer defa olmak üzere altı defa ilân-ı keyfiyyet edilerek kurutulacak ve islah edilecek mahallerdeki arâziye tasarruf iddiasında bulunanlar veya icrâ edilecek ameliyyâtın mutazarır olacaklarını tahmin edenlerin merkez vilayette veya mevki-i ameliyyâtın civarındaki liva veyahud kazalardan birinin merkezinde hükümete müracaat eylemeleri lüzumu tefhîm edilecektir. İş bu ilânâta mübaşeret olunduğu eshâb-ı imtiyâz tarafından vali-i vilayete ihbar edilip vilayete sıhhati feribüyyin edince ilk ilân tarihinden itibaren bir sene zarfında eshâb-ı emlak ve arâzi hükümet-i mahalliyeye resmen müracaat etmeye mecbur olacaklardır. Arâzi Kanunnamesinde münderic a'zâr-ı meşrua eshâbı müstesna olmak üzere müddet-i mezbure zarfında hükümete müracaat etmemiş olanların iddiası ke-en-lem-yekün hükmünde olacaktır. Alâkadaranın müddet-i muayyenesi zarfında verecekleri istid'â-nâmeler hükümet-i mahalliyeye bilâ-te'hîr on dördüncü maddede beyan olunan komisyonla havale olunacaktır.

Hükümet-i mahalliden başka makamâta verilecek istid'â-nâmeler mahalline müddet-i muayyenenin hitâmından sonra vasıl olduğu takdirde bu kabilden olan eshâb-ı istid'â müddet-i muayyenesi zarfında müracaat etmemiş addolunacak ve iddiaları mesmû' olmayacaktır. On yedinci Madde - Bâlâda beyan olunan komisyon azâsının harcırahları ve ilân ve tahkîkât masarifî kâmilan eshâb-ı imtiyâz tarafından tesviye olunacaktır.

Dördüncü Fasil Mevadd-ı Muhtelife

On sekizinci Madde - Eshâb-ı imtiyâz taahhüdât vâkalarını te'minen Fer mân-ı Âlînin isdârî kendilerine resmen tebliğ olunduğu tarihten itibaren bir mâh müddet zarfında Osmanlı Bankası'na nakden veyahud piyâsa fiyatıyla Devlet tahvilâtı olarak bin lira kefalet akçesi tevdi' edeceklerdir. Şu kadar ki tahvilât tevdi' edilirse fiatın terziliinden dolayı tertib edecek noksânın ikmâlî banka tarafından taahhüd edilecek ve mezkûr kefâlet akçesinin tevdi'ini müteakib Fer mân-ı Ali kendilerine teslim olunacaktır. İşbu kefâlet akçesi kabul-i kal'iyenin icrâsından sonra iade olunacak ve eshâb-ı imtiyâz zikr olunan bir mâh müddetin inkzâ'sına değin kefâlet akçesini tevdi' etmedikleri takdirde kendilerine ihtara hacet kalmaksızın hakk-ı imtiyâzdan sâkit olacaklardır.

اورالتجی ملده — عملیات اجراسنه مباشرت اولانلارن اول اساتوبله و ولایت مرکزنده آشمار ایدن نرهبازدن بیس عتاف غرهبایله و عمل عملیاته مجاور اولان قراده منادیلر هفتنده بر دفعه اولوزره اتی دفعه اعلان کینیت ایدیلرک فورایدیلرک و اصلاح ایدیلرک محلهدهک اراضیه تصرف ایدیلرک و لواتلر و باجره ایدیلرک عملیاتدن منضرد اوله جتارلی تخمین ایدیلرک مرکز و لایند و باموقع عملیات حوارندهک اولوا . خود قضالردن بریک مرکزنده حکومته مراجعت ایلری لزومی تفهیم ایدیلرک اشیبو اعلااله مباشرت اولدیغی احباب امتیاز طرفدن وان ولایت اخبار ایدیلرک و لاتجه صحیحی تین ایدیلرک ایلک اعلان نکرلشدن اعتباراً برسته طرفنده احباب املاک و اراضی حکومت محلیه برسماً مراجعت بنجیکه مجبور اوله جتاردر اراضی قوشاماسنده مندرج اعداد مشروعه اتمامیست اولوق اوزره مدت مزبورده طرفنده حکومت مراجعت اتمام اولانلارک اتمامی کلن بیک حکمنده اوله جتاردر علاقه دارلک مدت معینسی طرفنده و بره جکلری استیضاهلر حکومت محلیه بلا تاخیر اولان دردیجی مادهده بیان اولان قومیسونه حواله اوله جتاردر . حکومت محلیدن بشفه مقدمه و بره جکلر استیضاهلر محله مدت معینک ختامدن صکره واصل اولدیغی تقدیرده قبولیلر اولان احجاب استیضا مدت معینسی طرفنده مراجعت اتمامی عند اوله جق و دعوتلری مسوع اوله جتاردر .

اون بدیجی ملده — بالاده بیان اولان قومیسون اعتضاسنک خرج داهلری و اعلان و تحقیقات مصارفی کاملأ احجاب امتیاز طرفندن نسویه اوله جتاردر .

دردیجی فصل مواد مختلفه

اون سکرنجی ملده — احجاب امتیاز نهادات و قهبلری تأمینلرمان غالبک اصداری کسندیلرک رسماً تبلیغ اولدیغی تدبیردن اعتباراً بر مه مدت طرفنده عمالی باقمسته تقدراً و باخود پاسه قیابله دول نحوایلی اولوق بریک لبره کفالت اجمعی تودیع ایدیلرک کورد . شو قمدرکه نحوایلی تودیع ایدرلر ایسه قیابک نترلندن طولانی ترن ایدیلرک قضااتک اکللی باقعه طرفندن تمهید ایدیلرک و مذکور کفالت اجمعی تودیمی متعاقب فرمای عالی کدولورته تسلیم اوله جتاردر . اشیبو کفالت اجمعی قبول فعلیتک اجراسندن صکره ایااده اوله جق و احجاب امتیاز ذکر اولان رماه مدتنک اقتضائه دکین کفالت اجمعی تودیع ایدیلرک تقدیرده کدولورته اخطاره حاجت قلندرن حق امتیازدن ساقط اوله جتاردر .

۹۰۰

اون طرفونجه ماده — احباب امتیاز اجرا اوله حق عملیاتی طرفیندن طرفی به کندی لری وجوده کتورمک و یا خود نظامان خصوصاً نوقفا برغانالی اونیتم شرکتی تشکیل ایدمک الی ائره دور ائک خصوصاً خناردر فقط امتیازی بولمیشر که وراشدکاری قدرده شیشو شرکتک نظامنامه داخلی مجارت و لایحه نظارتک تصدیقه اقتوال ایدمکدر.

بکر مایه ماده — حکوم سینه آرزو ایتدیگی قدرده دائره امتیاز داخلنده تئیب ایدمک موافقه کندی حسانه استجکبات دانه و موقه انشا ایدمکجه جگدر .

بکر می برخی ماده — عملیات اکیله قطعاً قبولدن صکره اعمالک ادامه معمولری و تعمیراتی نایع ایدمک اوزره احباب امتیاز بیا بولرینه قائم اولمق عثمالی شرکتی دخی داخل اولدیجی حله علامه دار اولان باطله اراضی صاحبی ارمسندک انتخاب اولمق اوج و جانب حکومتدن تعیین اولمق اوج که جمعا الی اعضان مرکب و سندقه هئتی تشکیل ایدمک هر کسک اراضینک وسعت و نامین ایتدیگی استادهک درجسی نسبتده تعمیراتک حسن ایدمک نظارت ایدمکدر شیشو سئیدنه تشکیل ائک اوزره احباب اراضی طرفندن انتخاب اولمق انحصار حکومتجه قبول و تأمین لری تصدیق ایدمک لازم کلهجکی کی معاملات عمریمت و اسبقاً اولمق جانمک مذاکره صورت صرفه دائر نظم ایدمک نظامنامه دخی حکومتک نظر تصدیقه عرص ایدمکدر .

بکر می ایدمک ماده — کرک افراد اهالیکنک تحت تصرفنده اولان کرک احباب امتیازه ناند اولان برخی صنف اراضی عیباتک اکیله قبل زراعت برحاله کتورمکدن صکره الکی سه مدله اشترادن و برون کون ماف اولمکدر .

بکر می اوچنجه ماده — احباب امتیاز اسباب جیرمدن محدود و مالک ظهوری تحق ائتمکسرن انشبو مفاوله نامه تعیین ایدیلان مدت و شرایط مقررده دائر سندده پروژولری احضار ائز و یا تصدیق و زورمده کوسریلان عملیاتی اولت معیاسده اکل ائزری ایسه نظارجه مناسب و مدت تعیینله کتورمک بینه احضار کسبت ایدمکدن صکره بو مدت طرفنده ایضای عهد ایدمکری قدرده کفالت ایشینک ضابطه امتیاز فسخ ایدمک امتیازک دخی قدرنده عملیاتک دوام و کالی و احباب امتیازک نهدات سازمساک اعلایی ایچون پروژولر موجود و عملیات و التسانات و آلات و ادوات و لوازمات احباب امتیازک رای و معالعی اساع اولمکدن صکره لایحه نظارتجه تدبیر ایدمک کیمت ایله مزایده وضع اولمق قدر نظارجه قبول و تئیب ایدیلان و شیشو مفاوله نامه کوسریلان مقدارده کفالت ایتمسک اتمام ایجاز مزایده ایشرک ایدمکجه جگدر در مزایدهک ختامده ایضی التزام ایکن کیمسه شیشو مفاوله نامه احکامه کلمه اولمق و امتیاز صاحبینک حقوق

-9-

On dokuzuncu Madde - Eshâb-ı imtiyâz icrâ olunacak amelîyyâtı doğrudan doğruya kendileri vücûda getirmek veyahud nîzâmât-ı mahsusasna tevfikân bir Osmanlı anonim şirketi teşkil ederek işi onlara devr etmek hususunda muhtardır fakat imtiyâzî böyle bir şirkete devrettilerki takdirde işbu şirketin nîzâmname-i dâhilisi Ticaret ve Nafia Nezâretinin tasdikine iktirân edecektir.

Yirminci Madde - Hükümet-i seniyye arzu ettiği takdirde daire-i imtiyâz dahilinde tensib edeceği mevâkie kendi hesabına istihkâmât-ı daimе ve muvakkate inşa edebilecektir.

Yirmi birinci Madde - Ameliyyâtın ikmalile ka'fiyyen kabulünden sonra imâlâtın idâme-i mâ'mûriyyeti ve tami'râtı te'mîn edilmeک üzere eshâb-ı imtiyâz veya yerlerine kaim olacak Osmanlı şirketi dahi dahil olduğu halde alâkadar olan bi-cümle arâzi sahipleri arasında intihab olunacak üç ve canib-i hükümetten ta'yin olunacak üç ki cem'ân altı a'zâdan mürekkeb bir sendika hey'eti teşkil edilerek herkesin arâzisinin vüs'âtı ve te'mîn ettiği istifadenin derecesi nisbetinde tami'râtın hüsn-i ifâsına nezâret edecektir. İşbu sendikayı teşkil etmek üzere eshâb-ı arâzi tarafından intihab olunacak a'zâ hükümetce kabul ve me'mûriyyetleri tasdik edilmeک lazım geleceği gibi muamelât-ı umumiyesine ve istifâ olunacak mebâliğın miktarıyla suet-i sarfına dair tanzim edilecek nîzâmname dahi Hükümetin nazarı tasdikine arz edilecektir.

Yirmi ikinci Madde - Gerek efrâd-ı ahâlinin tahd-ı tasarrufunda bulunan ve gerek eshâb-ı imtiyâza aid olan birinci sınıf arâzi amelîyyâtının ikmâlile kabil-i ziraât bir hale getirildikten sonra iki sene müddetle a'sârdan ve vergiden muaf olacaktır.

Yirmi üçüncü Madde - Eshâb-ı imtiyâz esbâb-ı mecburenden mâ'dûd bir mâ'nînin zuhuru tahakkuk etmeksizin işbu mukavelenâmede ta'yin edilen müddet ve şerait-i mukarrere dairesinde projeleri ihzâr eylemez veya musaddak projelerde gösterilen amelîyyâtı evkat muayyenesinde ikmâl etmezler ise nezâretce münâsib bir müddet ta'yini ile kendilerine ihtâr-ı keyfiyyet edildikten sonra bu müddet zarfında da ifâ-yı taahhüd eylemedikleri takdirde kefâlet akçesinin zabtıyla imtiyâz fesh edilir. İmtiyâzın feshi takdirinde amelîyyâtın devam ve ikmâli ve eshâb-ı imtiyâzın taahhüdât-ı sairesinin ifâsı için projeler ve mevcut amelîyyât ve inşaat ve alât ve edevat ve levazimat eshâb-ı imtiyâzın rey ve mütalâası istimâ' olunduktan sonra Nafia Nezâretince takdir edilecek kıymet ile müzayedeye vaz' olunacaktır. Nezâretce kabul ve tensib edilmeyen ve işbu mukavelenâmede gösterilen miktarda kefâlet akçesini teslim etmeyenler müzayedeye iştirâk edemeyeceklerdir. Müzayedenin hitâmında işi iltizâm eden kimsе işbu mukavelenâme ahkâmına tabi olacak ve imtiyâz sahiblerinin hukuk

-10-

ve vezaifî ona devr edilecek bedel-i ihalenin müzayede masrafı ve masarif-i saire tenzil edildikten sonra miktar-ı mütebâkisi sahib-i imtiyâza ıfâ kılınacaktır. İşbu müzayededen bir netice istihâl edilemediği takdirde üç mâh sonra kıymet-i fiat vaz' olunmayarak yeniden bir müzayede ilân edilecek ve bu ikinci müzayede dahi neticesiz kalır ise eshâb-ı imtiyâzın bi-l-cümle hukuku sâkât olarak imâlât-i mevcuda ve âlât ve edevât ve levazım-ı inşaiyye bilâ-bedel ve tazminat devletin malı olacaktır. Eshâb-ı imtiyâz işbu müzayedeye dahil olmak istedikleri takdirde zabt olunmuş olan kefâlet akçesinin iki misline tâbî olmak üzere yeniden kefâlet akçesi ıfâsına mecbur olacaklardır.

Yirmi dördüncü Madde - Ticaret ve Nafia Nezâreti keşfiyyât ve amelîyyâtın suver-i icrâiyyesini ve işbu imtiyâza müteallik bi-l-cümle muamelât ile amelîyyâtın kabul-i kat'îye kadar hüsn-i halde muhafaza olunub olunmadığını mahsus komiserler vasıtasıyla teftiş edebilecektir. Masarif-i teftişîye olmak üzere Fermân-ı Âlînin ıfâsı ve işbu mukavelenâmenin teatisi tarihinden itibaren amelîyyâtın kabul-i kat'îsine kadar eshâb-ı imtiyâz Nafia Nezâretine şehri on lira ıfâ edecekler.

Yirmi beşinci Madde - Eshâb-ı imtiyâz icra edilecek amelîyyât için lade-l-hâce celb edilecek bir ecebe baş mühendisinden başka bi-l-cümle me'mûrin-i fenniyyeyi ve amele dahil olduğu halde müstahdem-i saireyi tebaa-yı Osmaniyeden istihdam etmeye mecburdur.

Yirmi altıncı Madde - Esnâ-yı amelîyyâtta zuhur edebilecek âsar-ı atika vesaire hakkında nizamât-ı mahsusasına tevfiikân muamele edilecektir.

Yirmi yedinci Madde - Esnâ-yı amelîyyâtta hükümetce mahallinde fen veya zabita me'mûrları ikâmesine lüzum görülürse bunların ikâmeti için lazım gelen muvakkat ebniyyeyi eshâb-ı imtiyâz kendi hesabına inşa etmeye mecbur olacaktır.

Yirmi sekizinci Madde - İmtiyâz Fermân-ı Âlîsinin isâd olunduğu kendilerine resmen ihbar olunduğu günden kabul-i kat'î tarihine kadar eshâb-ı imtiyâzın veyahud bir anonim şirkete devr-i imtiyâz ettikleri takdirde teşekkül edecek şirketin ikâmetgâhı Konya'da olacak veya taraflarından orada selahiyet-i kâfiyyeyi haiz resmi birer vekil bulundurulacaktır aksihalde belediye dairesine vukû' bulacak tebliğât muteber tutulacaktır.

Yirmi dokuzuncu Madde - İşbu mukavelenâmenin tatbik-i ahkâmından dolayı hükümet ve ahâlî ile eshâb-ı imtiyâz arasında zuhur edecek ihtilâfât aid olduğu muhakeme-i Osmaniyede halledilecek ve mukavelenâme mevaddının tefsiri Şura-yı Devlete aid bulunacaktır.

Hitâm

» ۱۰ «

ووظائفی اکا دور ایدیه‌هاک بدل اعالماتک مزایده مصرفی و مصارف سائر تنزیل ایدله‌گدن سائر مقدار متبانیس صاحب امتیازه اعطای قلمه جقدر اشبو مزایدهدن بر نتیجه استحصالی ایدیه‌مدکی قدرده اوج مامسکره قیمت فیکت وضع اولنیهرق بکیدن بر مزایده اعلان ایدیه‌جک و بو ایکنی مزایده دخی نتیجه سز هلیو ایسه احباب امتیازک باطله جقوقی ساقط اوله‌برق اعمالان موجوده و آلات و ادویاط و لوازم انشاییه ایدله و تضمینات دولک مالی اوله جقدر

احباب امتیاز اشبو مزایده داخل اولتی ایستدکاری قدرده ضبط اولنن اولان کفالت ایتمسک ایکی مثله تابع اولتی اوزره بکیدن کفالت ایتمسک اعطالسه مجبور اوله جقدر دور بکری دردیخی ماده — تجارت و باعه نظارت کشتیبات و عملیاتک صور اجر ایتمسک و اشبو امتیازه متعلق باطله معاملات ایله عملیات قبول قطعی به قدر حسن حاله عافله اولوب اولنن دینی مخصوص قومیسر و اسطه سابه نقیض ایدیه به جقدر مصارف تنذیبیه املق اوزره فرمان عالیک اعطالی و اشبو مقاوله ائمه‌ک اعطالیس لایمخندن اعتباراً عملیات قبول قطعه قدر احباب امتیازه نظارته شیری اون لرا اعطای ایدیه جقدر

بکری بدنجی ماده — احباب امتیاز اجرا ایدیه‌جک عملیات ایچون لمدی الحاحه جلب ایدیه‌جک راجعی باش مهندسندن بشقه ایلمه مأمورن قیبه و عمله داخل اولنن حاله مستخدمین سائرمن تبعه عیالمدن استیجدام ایتمک مجبور دور .

بکری اثننی ماده — اثنای عملانده ظهور ایدیه‌جک اثر عتیقه و سائر حقنده نظامات مخصوصهسنة نوبتاً معامه ایدیه جقدر .

بکری بدنجی ماده — اثنای عملانده حکومتجه معانده فن و بضایطه مأمورلری اقامهسنة لزوم توردیلورسه بونرک اقمق ایچون لازم کلان موقت ایبنی احباب امتیاز کندی حسابنه ائنا ایتمک مجبور اوله جقدر

بکری سکرنجی ماده — امتیاز فرمان عالیسک اصداد اولدنی کندی بر سمرسا اخبار اولدنی کوندن قبول قطعی لایمخنه قدر احباب امتیازک و ایچود بر اونیم شرکته دور امتیاز ایتمکلی قدرده تنکل ایدیه‌جک شرکته کاشکافی قوسیده اوله‌جق و با طرفلر دن اوراده صلاحیت کابین حائر رسمی رروکیل بولنن بکری جقدر عکس حاله بدیه دارمسنة وقوعی لاحق بیلیغات منبر طوبیه جقدر .

بکری طوقونجی ماده — اشبو مقاوله ائمه‌ک تطبیق احکامندن طولانی حکومت واهلی ایله احباب امتیاز آرسنده ظهور ایدیه‌جک اختلافات ناند اولدنی عا کم عیالمده حل ایدیه‌جک و مقاوله ائمه موادیک تقصیری شورای دوله عاخذ بول جقدر .

ختم

توقیف و تظلم

دولت علیہ عثمانیہ تک جریدہ رسمیہ سیدہ

[ہرگز نہ نشر آئے۔]

بازار پرکیسی : ۲۷ ربيع الاول ۱۳۳۲ و ۱۰ شباط ۱۳۳۸

نمبر : ۱۳۳۷

تاریخ نامیہ : ۱۳۲۷

مرد اداریہ متعلق خصوصاً
ایچوہ تنظیم نامہ مدیریت
محاسبات اولوہ

ہاکم، امر او دفتر تالیف املا لکھو
مطرحاً کبری و دیگر اعلانہ
بیر سطر کند ایک نمونہ آئوہ

تکرار اصدانی تاریخی
۱۳۲۶

استیول و ولایات ایچوہ سہ لکی
پوسہ اجرتیہ برابر آئی آئی
۱۰ جن سیدہ ہور
ہاکم اجیب ایچوہ سہ لکی
۱۰ فرادہ

۱۳۳۷ نومبر

تیمہ دولت عثمانیہ دن عثمان پاشا زادہ احمد و ادھم پاشا زادہ توفیق
بکتر و بخاردن محمود و بقوس و اوخالس اقدیر پشیدہ مواد آئیہ
قرارداد برلیندر :

پرنجی فصل
امتیازک موضوعی

مادہ : ۱۰ حکومت سبہ طرفدن احمد و توفیق بکتر ایہ محمود
و بقوس و اوخالس اقدیرہ قومیہ ولایتی داخلندہ فرمان قہسی قربندہ
واقع صوغہ کولک کمیسیلہ قابل زراعت بر حالہ وضع و افراشی و حصولہ
کلجک ساجسبز اراضیتک تصرف و فراغ و زرعی ایچوہ شرائط آئیہ
توفیقاً امتیاز اعطا قلمتشن و مومی ایچوہ اشو امتیازی اولوچلہ قبول
ایچندہر.

ایکلیجی فصل
کفیات رعایا

مادہ : ۲ صوغہ کولک بیسی ایچوہ اجراءہ لڑوم کوریلہ کلجک
عملیاتک مفصل خریطہ و لایچہ لری اصحاب امتیاز طرفدن تنظیم و لاجل
التدقیق نامہ نظارتہ اعطا قلمتجدہر و بریلجک خریطہ و لایچہ لری
شونردن عارندہر :

اولاً بیسی ایڈیلجک کولک و انشور کول سوریلک اقدیرلجھ
مخلرک بیسی ایچوہ اون بیکدہ بر مقیاسندہ تنظیم بر خریطہ مقصیلہ
بایلوچقدہر . اشو خریطہ مقصیلہ دن مقصد مناسب فصلیل کسٹوہ
مختیاریلہ راقلو و طویوغرافادہ مستعمل بالجلہ اشوات مخصوصہ سہی جاوی
و علی الحسوس کولک کمیسیلہ سفلا و علیادہ سہی شانلرلی و عورت اعدہ
و باوقواق العادہ دن طبعان سوریلک احاطہ لیتدی اراضیتک وضوئہ دانہ
و یا موقتدہ صو آئندہ فالان مخلرک محدودتی میں بر خریطہ تنظیم
ایچکدر . بوندن بقسہ عین شراطلی جامع بیسی ایچوہ یوز بیکدہ بر
مقاسندہ بردہ خریطہ عمومیہ تنظیم اولہ حق و اشو خریطہ عمومیہ تک
ہر بزدن اوڑ نسجہ نامہ نظارتہ اعطا ایڈیلجکدر . خریطہ مقصیلہ تک
صحت و احوال اراضیہ مطابقتی تاہین ایڈیلجک اولان بالجلہ علاقہ
وم ودات و عملیات کمیسیلہ تک صور اجرائیہ میں ارقام و قیوداد
آئوہ ایڈیلجک زمان نامہ نظارتہ دن تعین اولہ حق . ماہوزن بق
مادہ : ۳ صوغہ کولک بیسی ایچوہ اجراءہ لڑوم کوریلہ کلجک

قومیہ ولایتندہ فرمان صوغہ کولک بیسی حقندہ
امتیاز مقاولہ نامیہ

قومیہ ولایتندہ فرمان صوغہ بیباقلمتک تطہیر و بیسی ایچوہ بر
آئوہ شرکت تشکیل اولتی و بطاقانی محیط اولان قریب اہالیسی اشتراک
ایتدیرلک نامہ محرر شدات اخراج و حکومتیہ مقبول و دستر آئیات
ارابہ ایڈیلک شریطیلہ تیمہ دولت عثمانیہ دن عثمان پاشا زادہ احمد و ادھم
پاشا زادہ توفیق بکتر ایہ بخاردن محمود و بقوس و اوخالس اقدیرہ امتیاز
اعطای مجلس و کلا قراردیلہ تنسیب ایچندہر .
بوازادہ سنیہ تک اجراءہ نامہ نظاری معلوودہر .
۲۳ صبح الاثر ۱۳۳۱ ۱۹ مارت ۱۳۲۹

محمد رشاد

خارجہ نظاری شورای دولت ترکی شیخ الاسلام سدر اعظم و خریطہ نظاری
محمد سعید سید محمد شوکت
عدلیہ نظاری وادہ ایچوہ نظرو کلی محمد نظاری داخلہ نظاری
ابراہیم محمد پاشا عادل
پوسہ و نظراف بظنون نظاری تجارت و زراعت نظاری قائمہ نظاری ماہہ نظاری
اصسان جلال ساری رفعت
مارف نظاری
احمد سکری

مقاولہ نامہ

بر طرفدن دولت عثمانیہ نامہ حرکت ایڈن نامہ نظاری دیگر طرفدن
برقندی .

MILLI KÜTÜPHANE ANKARA

Takvîm-i Vekayi gazetesinde mukavelenamenin bulunduđu sayfalardan bir örnek